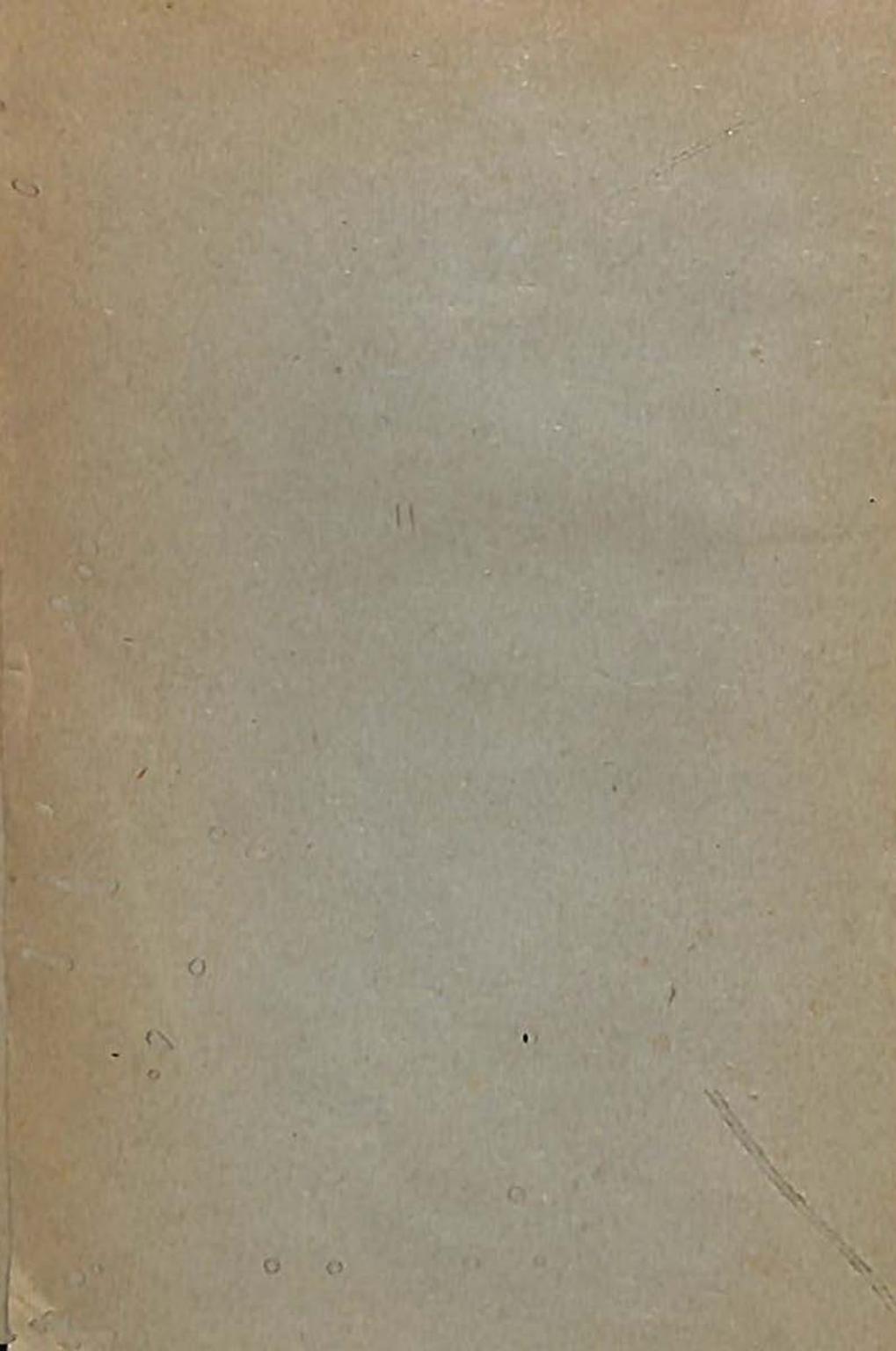

1380

Գ. Ի. Թ. Ք.

Ա. Ո. Ա. Կ. Ա. Ց

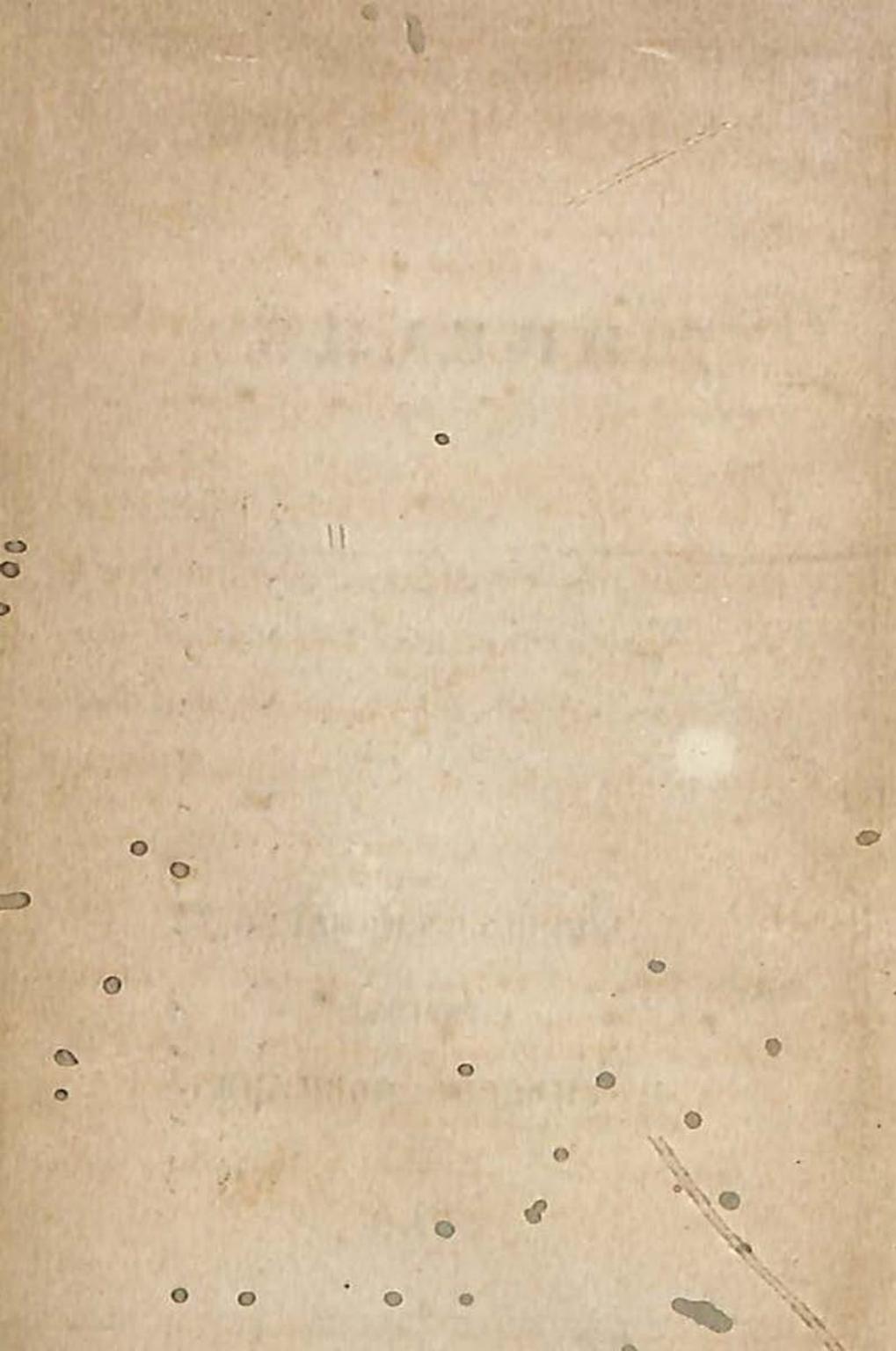
معارف عمومیه نظارت جلیله سنك ۲۷ جاذی الآخر ۹۹ و
مايس ۹۸ تاریخی و ۲۱۸ نومر ولی رخصتنامه سیله نشر او لنشدر
و مصارف آمریقان ییل شرکتی طرفندن تسوید او لنه رق
طبع او لنشدر

ԿՈՍՏԱՆԴՐԵՊՈԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ

Ա. ՅԱԿՈԲՅԱՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1389

ԳԻՐՔ ԱՌԱԿԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 Խարայէլի թագաւորին Դաւիթի որդւոյն
Սողոմոնին առակները :
- 2 Իմաստութիւնը ու խրատը գիտնալու հա-
մար,
Հանձարին խօսքերը հասկընալու համար .
- 3 Իմաստութեան կրթութիւնը ընդունելու
համար ,
Այսինքն արդարութիւնը , դատաստանը և
ուղղութիւնը .
- 4 Միամիտներուն սրամոտութիւն տալու հա-
մար ,
Ու երիտասարդներուն գիտութիւն և հան-
ձար :
- 5 Իմաստունը թող լսէ ու էր իմաստութիւնը
աւելցընէ ,
Ու հանձարեղ մարդը խոհեմութիւն ստա-
նայ ,
- 6 Առակը ու նմանութիւնը հասկընալու հա-
մար ,
Կաև իմաստուններուն խօսքերը ու անդնց
խրթնաբանութիւնները :
- 7 Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է ,
Բայց յիմարները իմաստութիւնը ու կրթու-
թիւնը կ'անարդեն :
- 8 Որդեակ իմ՝ քու հօրդ խրատը մտիկ ըրէ ,
Ու քու մօրդօրէնքը մի մերժեր .

- 9 Քանզի անոնք քու գլուխդ՝ շնորհաց պսակ ,
Եւ քու պարանոցդ մանեակներ պիտի ըլ-
լան :
- 10 Որդեակ իմ, թէ որ մեղաւորները քեզ
գլխէ հանել ուզեն,
Դուն անոնց հաւանութիւն մի տար :
- 11 Թէ որ ըսեն, Մեզի հետ եկուր,
Արեան համար դարանամուտ ըլլանք,
Անմեղ մարդուն համար առանց պատ-
ճառի ծածուկ տեղ սպասենք .
- 12 Զանոնք գերեզմանի պէս ողջ ողջ
Եւ գուբը իջնողներուն պէս ամբողջ կըլ-
լենք .
- 13 Ամէն տեսակ պատուական ստացուածք
գտնենք ,
Ու մեր տուները աւարով լեցընենք .
- 14 Քու վիճակդ մեր մէջը ձգէ .
Ամէնքս մէկ քսակ ունենանք .
- 15 Որդեակ իմ, անոնց հետ ճամբայ մի երթար .
Անոնց շաւիղէն քու ոտքերդ ետ պահէ .
- 16 Քանզի անոնց ոտքերը չարութեան կը վա-
զեն ,
Եւ ո իւն թափելու կ'արտորան :
- 17 Յիրաւի ամէն թռչունին աչքերուն առջեր
Պարապ տեղը վարմեր կը լարուի .
- 18 Բայց անոնք իրենց արեանը համար դարան
կը գործեն ,
Ու իրենց կենացը համար ծածուկ տեղ կը
սպասեն ,
- 19 Ամէն ագահին ճամբաները ասանկ ն .
Աբահունիւնը իրեն անձնատւ ւր եղողները կը
մեռցընէ :
- 20 Իմաստութիւնը դուրսը բարձրածայն կ'ա-
ղաղակէ ,

- Ո - Հրապարակներու մէջ իր ձայնը կու տայ :
 21 Անիկա բազմութիւն և ղած տեղերուն գլու-
 խը՝
- Ե - դրանց մուտքերուն մէջ կ'աղաղակէ ,
 Ո - քաղաքին մէջ իր խօսքերը կը խօսի ու
 իշուն :
- 22 Ով անմիտներ , մինչև ե՞րբ անմտութիւնը
 պիտի սիրէք .
- Մինչ է՞բ ծաղը ընողները ծաղը ընելով
 պիտի զուարձանան ,
- Ու յիմարները գիտութիւնը ատեն :
- 23 Իմ յանդիմանութեանս դարձէք .
 Ահա իմ հոդիս ձեր վրայ պիտի թափեմ ,
 Իմ խօսքերս ձեզի պիտի հասկըցընեմ :
- 24 Որովհետեւ ես կանչեցի , ու դուք չուզեցիք
 լէւ .
- Զեռքս երկրնցուցի , ու մտիկ ընող չեղաւ .
- 25 Հապա իմ բոլոր խրատներս մերժեցիք ,
 Եւ իմ յանդիմանութիւնս չուզեցիք .
- 26 Ես ալ ձեր թշուառութեանը վրայ պիտի
 ծիծաղիմ ,
- Ու ձեր վախը հասնելուն ծաղը պիտի ընեմ .
- 27 Երբոր ձեր վախը հեղեղի պէս հասն ,
 Ձեր թշուառութիւնը մըրիկի պէս պա-
 տահի ,
- Ե - ձեր վրայ նեղութիւն ու տառապանք
 գայ ,
- 28 Անատենը ինձի պիտի աղաղակեն , ու պա-
 տասիսան պիտի չտամ .
- Զիս պիտի փնտռեն ու պիտի չկրնան գլու-
 խել .
- 29 Որովհետեւ գիտութիւնը ատեցին ,
 Ու Տէրոջը վախը չընտրեցին .
- 30 Իմ խրատներս չուզեցին ,
 Ու բոլոր յանդիմանութիւնս անարդեցին .

- 31 Ուրեմն անոնք իրենց ճամբուն պտուղէն պիտի ուտեն ,
Ու իրենց խորհուրդներէն պիտի կշտանան :
32 Վասն զի անմիտներուն խոտորիլը զիրենք պիտի մեռցընէ ,
Եւ յիմարներուն անհոգութիւնը զիրենք պիտի կորաբնցընէ ,
33 Բայց ինձի մտիկ ընողը ապահովութեամբ պիտի բնակի ,
Ու չարիքներու վախէն հանդարտ պիտի ըլլայ :

ԳԼ. Բ

- 1 Որդեակ իմ , թէ որ իմ խօսքերս ընդունիս ,
Ու իմ պատուիրանքներս քովդ պահես ,
2 Այնպէս որ ականջդ իմաստութեան տաս ,
Ու սիրտդ հանձարին բանաս ,
3 Թէ որ դուն իմաստութիւնը +եզէ կանչես ,
Եւ քու ձայնդ հանձարին ուղղես ,
4 Թէ որ զանիկա արծաթի պէս փնտուես ,
Ու ծածուկ գանձերու պէս խնդրես ,
5 Անատենը Տէրոջը վախը պիտի հասկընաս ,
Եւ Աւտուծոյ գիտութիւնը պիտի գտնես .
6 Վասն զի իմաստութիւնը Տէրը կու տայ .
Գիտութիւնը ու հանձարը անոր բերնէն է :
7 Անիկա ուղիղներուն համար փրկութիւն կը պահէ .

Անիկա ուղղութեամբ քալողներուն վահամն է ,

- 8 Որ արդարութեան ճամբաները պաշտէցանէ ,
Ու իր սուրբերուն ճամբան չգահէ :
9 Անատենը արդարութիւնը , դատաստանը և
ուղղութիւնը ,
Ամէն աղէկ ճամբան պիտի հասկընաս :

- 10 Երբոր իմաստութիւնը քու սրտիդ մէջը
մտնէ ,
Եւ գիտութիւնը քու հոգւոյդ ախորժելի
ըլլայի ,
- 11 Խոհեմութիւնը քեզ պիտի պահէ ,
Ու հանձարը քեզ պիտի պաշտպանէ ,
- 12 Որ քեզ չար Տորդուն ճամբայէն ,
Նենդութիւններ խօսող մարդէն աղատէ .
- 13 Անոնց որ ուղիղ ճամբան թողուցեր են ,
Որ խաւար ճամբաններու մէջ քալեն .
- 14 Չարութիւն ընելով կ'ուրախանան ,
Եւ չարին նենդութիւններովը կը ցնծան .
- 15 Որոնց ճամբանները ծուռ են ,
Ու անոնց ընթացքը խոտորնակ է :
- 16 Որ նաև քեզ աղատէ օտար կնիկէն ,
Ըողոքորթութիւն խօսող օտար կնիկէն .
- 17 Ան որ իր երիտասարդութեան բարեկամը կը
թողու ,
- Եւ իր Աստուծոյն ուխտը կը մոռնայ .
- 18 Քանզի անոր տունը մահուան կը տանի ,
Ու անոր շաւիղները մեռելներուն :
- 19 Անոր գացողները բնաւ չեն դառնար ,
Եւ կենաց ճամբաններուն չեն հասնի :
- 20 Որպէս զի բարի Տորդու ճամբան երթաս ,
Ու արդարներուն շաւիղները պահես :
- 21 Քանզի ուղիղները երկրի վրայ պիտի ընակին ,
Եւ կատարեալները անոր մէջը պիտի Ծնան :
- 22 Բայց ամբարիշտները երկրէն պիտի կորսուին ,
Ու անօրէնները անկէ պիտի փրցուին :

ԳԼ. Գ

- 1 Օրդեակ իմ , մի մոռնար իմ օրէնքս ,
Հապա քու սիրտդ թող իմ պատուիրանք-
ներս պահէ .

- 2 Ինչու որ քեզի երկայն օրեր ու կենդանութեան տարիներ
Եւ յաջողութիւն պիտի աւելցընեն :
- 3 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քեզ չժողուն .
- Զանոնք քու պարանոցիդ վրայ կապէ ,
Քու սրտիդ տախտակին վրայ դրէ զանոնք :
- 4 Այսպէս Աստուծոյ և մարդոց առջեր Շնորհք ու բարի համարում պիտի գտնես :
- 5 Քու բոլոր արտովը Տէրոջը ապաւինէ ,
Եւ քու իմաստութեանդ մի վստահիր :
- 6 Քու ամէն ճամբաներուդ մէջ զանիկա ճանչցիր .
- Ու անիկա քու շաւիղներդ պիտի ուղղէ :
7 Դուն քու աչքիդ առջեր իմաստուն մի ըլլար .
- Տէրոջմէ վախցիր ու չարութենէ ետ քաշուէ :
8 Ասիկա քու ջիղերուդ առողջութիւն ,
Եւ քու ոսկորներուդ պարարտութիւն կ'ըլլայ :
- 9 Տէրոջը պատիւ ըրէ քու ստացուածքէդ
Եւ քու բոլոր բերբերուդ երախայրիներէն .
- 10 Եւ քու շտեմարաններդ առատութեամբ
պիտի լեցուին ,
Ու հնձաններէդ նոր դինին դուրս պիտի թափի :
- 11 Որդեակ իմ , Տէրոջը խրատը մի անարդէր ,
Ու անոր յանդիմանութենէն մի թուլնար .
- 12 Վասն զի Տէրը իր սիրածը կը խրատէ ,
Ինչպէս որ հայր մը իր սիրական զաւակին կ'ընէ :
- 13 Երանի ան մարդուն , որ իշխատութիւն կը
գտնէ ,
Ու ան մարդուն որ հանձ'ար կը ստանայ .

- 14 Վասն զի անոր շահը արծաթի շահէն աղէկ է,
Ու անոր արդիւնքը մաքուր ոսկիէն :
- 15 Անիկա գոհարներէն պատուական է .
Եւ քու բոլոր ցանկալի բաներդ չեն կրնար
անոր հաւասարիլ :
- 16 Անոր աջ ձեռքին մէջ՝ օրերու երկայնու-
թիւն ,
Եւ ձախ ձեռքին մէջ հարստութիւն ու
փառք կայ .
- 17 Անոր ճամբաները հաճոյական ճամբաներ
են ,
Եւ անոր բոլոր շաւիղները խաղաղութիւն
են :
- 18 Անիկա իրեն յարողներուն կենաց ծառ է .
Ու զինքը բռնողները երջանիկ կ'ըլլան ,
- 19 Տէրը իմաստութեամբ հիմնեց երկիրը ,
Եւ հանճարով հաստատեց երկինքը :
- 20 Անոր գիտութեամբը անդունդները կը պատ-
ռին ,
Ու ամպերը ցող կը կաթեցընեն :
- 21 Որդեակ իմ՝ ասոնք քու աչքերուդ առջեւն
չերթան .
Իմաստութիւնը ու խոհեմութիւնը + և
պահէ .
- 22 Եւ քու հոգւոյդ կեանք՝
Ու քու պարանոցիդ զարդ ըլլան :
- 23 Անատենը ճամբադ ապահովութեամբ պիտի
քալես ,
Եւ քու ստրդ պիտի չսահի :
- 24 Թէ որ պառկիս՝ պիտի չվախնաս ,
Ու թէ որ քնանաս՝ քունդ անոյշ պիտի ըլ-
լայ :
- 25 Պիտի չվախնաս յանկարծահաս վախէն ,
Ոչ ալ ամբարիշտներուն կորուստէն՝ երբոր
գայ .

- 26 Վասն զի քու յոյսդ Տէրը պիտի ըլլայ ,
Եւ քու ոտքդ պիտի պահէ , որ չբռնուի :
27 Երբոր ձեռքէդ աղէկութիւն ընել կու գայ ,
Կարօտ եղողէն մի արգիլեր զանիկա :
28 Քու դրացիիդ բնաւ մի ըսեր , Գնա ու դար-
ձեալ եկուր ,
Կամ վաղը կու տամ , Երբոր քու քովդ կայ :
29 Քու դրացիիդ դէմ չարութիւն մի մտածեր ,
Քանի որ անիկա վստահութեամբ քեզի հետ
կը բնակի :
30 Առանց պատճառի մարդու հետ մի վիճիր ,
Երբոր անիկա քեզի չարութիւն մը ըրած չէ :
31 Բոնաւոր մարդուն մի նախանձիր ,
Ու անոր ճամբաները բնաւ մի ընտրեր
32 Վասն զի ծուռ մարդը Տէրոջը առջելպիղծէ .
Բայց Անոր ընտանութիւնը արդարոց հետ է :
33 Ամբարիշտ մարդուն տանը մէջ Տէրոջը ա-
նէծքը կայ .
Բայց արդարներուն բնակարանը Անիկա
կ'օրհնէ :
34 Յիրաւի անիկա ծաղը ընողները ծաղը կ'ընէ ,
Բայց խոնարհներուն շնորհք կու տայ :
35 Իմասնունները փառք պիտի ժառանդեն ,
Բայց յիմարներուն բարձրանալը անարդանք
պիտի ըլլայ :

ԳԼ. Դ

- 1 Որդիք , Ֆեր հօրը խրառը լսեցէք ,
Ու մտիկ ըրէք որ իմաստութիւնը ճանչնաք :
2 Վասն զի ձեզի աղէկ կրթութիւն կու տամ ,
Իմ օրէնքս մի թողուք :
3 Քանզի ես իմ հօրս տղան է՞՞ ,
Փափուկ ու սիրելի՝ իւ՞ մօրս առջելը :
4 Անիկա ինծի կը սորվեցընէր ու կ'ըսէր ,

Քու սիրտդ իմ խօսքերս թող բռնէ .

Իմ պատուիրանքներս պահէ ու ապրէ :
5 Իմաստութիւն ստացիր , խոհեմութիւն
ստացիր .

Մի մոռնար , ու իմ բերնիս խօսքերէն մի
խոտորիր .

6 Զանիկա մի թողուր , ու անիկա քեզ պիտի պաշտ-
պահէ .

Զանիկա սիրէ , ու անիկա քեզ պիտի պաշտ-
պահէ :

7 ԱՀՆ բանին գլուխը իմաստութիւնն է , իմաս-
տութիւն ստացիր .

Ու ամէն ստացած բաներուդ հետ խոհեմու-
թիւն ստացիր :

8 Զանիկա մնձարէ , ու անիկա քեզ պիտի պարձրացընէ .

Թէ որ զանիկա գրկես՝ քեզ պիտի պատուէ :

9 Անիկա քու գլխուդ շնորհաց զարդ պիտի
տայ .

Քեզի փառաց պսակ պիտի պարզեէ :

10 Մտիկ ըրէ , որդեակ իմ , ու իմ խօսքերս ըն-
դունէ .

Եւ քու կենացդ տարիները պիտի շատնան :

11 Քեզի իմաստութեան ճամբուն մէջ +ուլ-
սորվեցուցի .

Քեզ ուղղութեան շաւիղներուն մէջ պտըտ-
ցուցի .

12 Ու քալելու ատենդ ոտքիդ քայլերը չնեզ-
նան ,

Ու վազելու ատենդ չսահիս :

13 Ամուր բռնէ խրատը ու բնաւ մի թողուր .
Զանիկա պահէ , վասն զի քու կեանքդ անի-
կա է :

14 Ամրարիշտներուն ճամբան մի երթար .

Ու չարերուն ճամբուն մէջ մի քայլեր :

- 15 Անկէ զգուշացիր , անոր քովէն մի անցնիր .
Անկէ խոտորէ ու անցիր :
- 16 Վասն զի անոնք մինչև որ չարութիւն չընեն
չեն քնանար .
- Ու թէ որ հէիւ չկործանեն՝ քուներնին կը
փախչի :
- 17 Քանզի անոնք ամբարշտութեան հացը կ'ու-
տեն ,
- Ու անիրաւութեան դինին կը խմեն :
- 18 Բայց արդարներուն ճամբան ծագող լոյսին
պէս է ,
- Որ երթալով կը լուսաւորուի , մինչև որ կա-
տարեալ օր ըլլայ :
- 19 Ամբարիշտներուն ճամբան խաւարի պէս է ,
Ու չեն դիտեր թէ ինչ բանով իրենց ոտքը
պիտի սահի :
- 20 Որդեակ իմ , մտիկ ըրէ իմ խօսքերս .
Քու ականջներդ իմ խօսքերուս տուր :
- 21 Անոնք քու աչքերուդ առջևէն չերթան .
Զանոնք քու սրտիդ մէջը պահէ .
- 22 Վասն զի զանոնք գտնողներուն՝ անոնք կեանք
, են ,
- Եւ անոնց բոլոր մարմնոյն՝ բժշկութիւն :
- 23 Ամէն զգուշութիւնով քու սիրտդ պահէ ,
Քանզի կենաց աղբիւրները անկէ են :
- 24 Ծ ուռ բերանը քեզմէ մէկդի ըրէ ,
Ու անիրաւ շրթունքները քեզմէ հեռացուր :
- 25 Քու աչքերդ ուղիղ նային ,
Ու արտեանունքներդ շիտակ դէպ 'ի առջևդ
ըլլան :
- 26 Ոտքերուդ շաւիղները շիտկէ ,
Եւ քու բոլոր ճամբաներդ հաստատու նն :
- 27 Աջ կամ ձախ կողմը դի խոտորիր .
Ոտքդ չարութենէ դարձուր :

ԳԼ. Ե

- 1 Որդեակ իմ, մտիկ ըրէ իմ իմաստութեանս,
Եւ քու ականջգ իմ հանձարիս տուր,
- 2 Որ խոհեմութիւն պահես,
Ու քու շրթունքներդ գիտութիւն պահեն :
- 3 Վասն զի օտար կնկան շրթունքներէն խո-
րիսիսի մեղը կը կաթի,
Եւ անոր քիմքը եղէն կակուղ է.
- 4 Բայց անոր վախճանը օշինդրի պէս գառն՝
Ու երկսայրի սուրի պէս սրած է:
- 5 Անոր ոտքերը մահուան կ'իջնեն,
Ու անոր քայլերը դժոխքը կը հասնին :
- 6 Անոր ճամբաները փոփխական են, ու չեւ
կրնար զնանտ գիտնալ,
- 7 Որ չըլլայ թէ կենաց ճամբան մտածես :
- 8 Եւ հիմա, ով որդիք, ինծի մտիկ ըրէք,
Ու իմ բերնիս խօսքերէն մի խոտորիք :
- 9 Ան կնիկէն ճամբադ հեռացուր,
Ու անոր տանը դրանը մի մօտենար .
- 10 Չըլլայ որ քու փառքդ ուրիշներու
Եւ տարիներդ անողորմ մարդու տաս .
- 11 Չըլլայ որ օտարները քու զօրութինէդ կը-
տանան :
- 12 Ու քու վաստակդ օտարներուն տունը մնայ .
- 13 Եւ քու վերջին ատենդ չհառաչես,
Երբոր քու մարմինդ ու անդամներդ մաշին ,
- 14 Ու չըսես, Ես ի՞նչպէս խրատը ատեցի,
Ու իմ սիրտս յանդիմանութիւնը անար-
գեց .
- 15 Եւ իմ ցւոռուցիչներուս խօսքը մտիկ չըրի .
- 16 Ու իմ ականջս զիս վարժողներուն չտուի .
- 17 Ժողովքին ու ժողովուրդի մէջ
Գրեթէ ամէն բէսակ թշուառութեան
հանդիպեցայ :

- 15 Դուն քու ջրակոյտէդ ջուր խմէ ,
Եւ քու ջրհորիդ մէջը վազով ջուրէն ,
- 16 Քու աղբիւրներդ գուրսը տարածուին ,
Խոլու ջուրերու վտակները հրապարակնե-
ռուն մէջ :
- 17 Անոնք մինակ քուկդ ըլլան ,
Ու չէ թէ քուկդ և օտարներուն :
- 18 Քու աղբիւրդ օրհնեալ ըլլայ .
Եւ քու երիտասարդութեանդ կնկանը հետ
ուրախ եղիր :
- 19 Անիկա +էու սիրելի եղնիկի ուես ,
Եւ շնորհալի այծեման ուես ըլլայ .
Ամէն ատեն անոր ստինքները քեզ կշտա-
ցընեն ,
- Ու միշտ անոր սիրովը զմայլիս :
- 20 Եւ ինչո՞ւ , որդեակ իմ , դուն օտար կնկան
մը սէրով զմայլիս ,
- Ու օտար կնկան ծոցը դրկես :
- 21 Վասն զի մարդուն ճամբաները Ցէրոջը աշ-
քերուն առջեն են ,
- Ու անոր ամէն քայլերը ին+ը կը կշոէ :
- 22 Չարագործը իր անօրէնութիւնները պիտի
բռնեն .
- Ու անիկա իր մնղքին չուաններովը պիտի
բռնուի :
- 23 Անիկա առանց խրատի պիտի մեռնի ,
Ու իր մեծ յիմարութեամբը պիտի մոլորի :

ԳԼ. Ֆ

- 1 Որդեակ իմ , թէ որ քու բարեկամիդ հա-
մար երաշխաւոր եղար ,
- Կամ օտար մարդու համար քո՞ ձեռքդ տուիր ,
- 2 Քու բերնիդ խօսքերովը որոգայթը ինկար ,
Բերնիդ խօսքերովը բռնուեցար .

Յ Որդեակ իմ, շուտով ասանկ ըրէ որ աղատիս .

Որովհետեւ գուն քու բարեկամիդ ձեռքը
մտար,

Գնա քու բարեկամիդ խոնարհէ
Ու զանիկա թախանձէ :

4 Աչքերուդ քուն՝

Ու արտեանունքներուդ նիրհում մի տար .

5 Քեզ աղատէ ինչպէս որ այծեամը ուսորդին
ձեռքէն .

Կամ թռչունը հաւորսին ձեռքէն լուսակ :

6 Ով ծոյլ, մրջիւնին գնա ,

Անոր ճամբաները տես ու իմաստուն եղիր .

7 Վասն զի անիկա նկւ իշխան ,

Ոստիկան, կամ տիրող չունի ,

8 Իր կերակուրը ամառունէ կը պատրաստէ ,

Իր ուտելիքը հունձքի ատեն կը ժողվէ :

9 Ով ծոյլ, մինչև մ'ըր կը պառկիս ,

Քունէդ ե՞րբ պիտի արթըննաս :

10 Քիչ մը քնանաս , քիչ մը նիրհէս ,

Ու քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնես ննջելու
համար .

11 Անատենը քու աղքատութիւնդ Ճամբորդի
պէս պիտի զայ ,

Ու կարօտութիւնդ՝ սպառազինեալ մարդու
պէս :

12 Անօրէն ու չար մարդը

Ծուռ բերնով կը շարժի .

13 Անիկա իր աչքերովը ակնարկութիւն կ'ընէ ,

Ոտքերովը կը խօսի ,

Ու մատերով բան կը սորվեցընէ .

14 Անոր սրտին մէջը ծոռութիւն կայ ,

Միշտ չարութիւն կը հնարէ ու կոիւներ կը
հանէ :

- 15 Ասոր համար անոր կորուստը յանկարծ պիտի դայ .
Անիկա յանկարծ պիտի կոտրուի , ու անոր դարման պիտի չգտնուի :
- 16 Տէրը աս վեց բանէն կը զգուի ,
Ու անոր հոգւոյն տուջեր եօթը բան պիղծ է .
- 17 Ամրարտաւան աչքեր , ստախօս լեզու
Եւ անմեղ արիւն թափող ձեռքեր ,
- 18 Չար խորհուրդներ հնարող սիրտ ,
Չարութիւն ընելու համար շուտ վաղող
ոտքեր ,
- 19 Ստութիւն խօսող անիրաւ վկայ
Ու եղբարց մէջ կոխւներ ցանող հարդ :
20 Որդեակ իմ , քու հօրդ պատուիրանքը պահէ ,
Եւ քու մօրդ օրէնքը մի մերժեր :
- 21 Զանոնք միշտ քու սրտիդ վրայ կապէ ,
Զանոնք քու պարանոցդ կախէ :
- 22 Քալած ատենդ անոնք քեզի առաջնորդու-
թիւն ընան ,
Քնացած ատենդ քեզ պահպանէն ,
Ու արթընցած ատենդ քեզի հետ խօսակցին ,
23 Քանդի պատուիրանքը ճրագ՝ ու օրէնքը լոյս է ,
Եւ խրստին յանդիմանութիւնները կենաց
Ճամբայ են .
- 24 Որ քեզ գէշ կնիկէն՝
Օտար կնկան շողպորթող լեզուէն պահէ ,
25 Սրնտիդ մէջ անոր գեղեցկութեանը մի ցան-
կար .
Եւ քեզ իր արտեանունքներով չբռնէ :
- 26 Վասն զի պոռնիկ կնկան պատճառա. ը
Մարդ մինչեւ պատառ մը հայդ կարօտ կ'ուլայ .
Եւ շնացող առնակինը պատուական հոգին
կ'որսայ :
- 27 Հնար է որ մէկը իր ծոյը կրակ դնէ ,
Ու հանդերձները չայրին .

- 28 Հնա՞ր է որ մէկը կրակի կայծերու վրայ քալէ
Ու անոր ոտքերը չայրին :
- 29 Ասոր պէս է իր դրացիին կնկանը քովդա-
ցողն ալ .
- Ով որ անոր դպչէ՝ անմեղ չըլլար :
- 30 Գողը թէ որ անօթութեան համար ու իր
փորը կշտացընելու համար դողութիւն
ընէ ,
- Չեն քամահրեր լանիս :**
- 31 Սակայն թէ որ գտնուի՝ Եօթնապատիկ կը
հատուցանէ .
- Իր տանը բոլոր ինչքը կու տայ :
- 32 Կնկան հետ շնութիւն ընողին խելքը պա-
կաս է .
- Աս բանը ընողը իր հոգին կը կորսընցընէ :
- 33 Անիկա վէրք ու անարդանք կը գտնէ ,
Եւ անոր նախատինքը անջնջելի է :
- 34 Քանզի նախանձը էրկանը կատաղութիւնն է ,
Ու անիկա վրէժինդրութեան օրը չխնայեր .
- 35 Անիկա ընաւ մէկ փրկունքի մը չնայիր ,
Կաշառք ալ շատցընելու ըլլաս՝ անիկա չհա-
ճիր :

ԳԼ. Է

- 1 Որդեակ իմ , պահէ իմ խօսքերս ,
Ու իմ պատուիրանքներս քու քովդ ծածկէ :
- 2 Իմ պատուիրանքներս պահէ որ ապրիս ,
Ու իմ օրէնքիս քու աչքերուդ բերին աէս
նայէ :
- 3 Զանոնք մատերուդ վրայ կապէ ,
Զանոնք սրտիդ տախտակին վրայ գրէ :
- 4 Դմաստութան ըսէ , Դուն իմ քոյրս ես .
Ու իոհեմութեան՝ Ծանօթ կանչէ ,
- 5 Որ քեզ օտար կնիկէն՝

- Եղովորթութեամբ խօսող օտար կնիկէն
պահէն :
- 6 Վասն զի իմ տանս պատուհանէն՝
իմ վանդակէս նայեցայ .
- 7 Եւ անմիտներուն մէջը տեսայ ,
Երիտասարդներուն մէջը պակասամիտ պա-
տանի մը գտայ ,
- 8 Որ փողոցին մէջ ան կնոջը դանը անկիւնին
քովէն կ'անցնէր ,
- Ու անոր տանը ճամբան բռնեց ,
- 9 Երբոր իրիկուն եղաւ , օրը տարաժամեցաւ
Ու գիշերուան մութը տիրեց .
- 10 Եւ ահա անոր առջելը կնիկ մը ելաւ .
Անիկա պոռնիկի կերպարանք ու նենդաւոր
սիրոտ մը ունէր .
- 11 Անիկա աղաղակող ու անզդամ էր ,
Ու անոր ոտքերը իր տանը մէջ չէր կենար .
- 12 Երբեմն դուրսը , երբեմն հրապարակները ,
Եւ ամէն անկիւնի քով դարանամուտ կ'ըլ-
լար .
- 13 Զանիկա բռնեց համբուրեց ,
Ու լիրը երեսով անոր ըստաւ ,
- 14 Իմ քովս խաղաղութեան զոհեր կան .
Ես այսօր իմ ուխտերս կատարեցի .
- 15 Անոր համար ելայ քեզ դիմաւորելու ,
Քու երեսդ փնտռելու , ու քեզ գտայ :
- 16 Դմ անկողինս ծածկոցներով զարդարեր
Եմ .
- Եգիպտոսի ծաղկանկար բեհեշով .
- 17 Անկողինիս վրայ զմուռս ,
Հալուէ ու կինամոն ցաներ Եմ .
- 18 Եկուր մինչև առտու սիրով զուարճա-
նանք ,
- Ու ցանկութիւններով զրօսնունք .
- 19 Վասն զի երիկս տունը չէ ,

- Անիկա հեռու ճամբայ գնաց .
 20 Ստակին քսակը իր հետը առաւ ,
 Եւ լուսնի լրման օրը իր տունը պիտի
 դառնայ :
- 21 Այսպէս իր շատ խօսքերովը զանիկա հրա-
 պուրեց ,
 Ու իր շրթունքներուն շողոքորթութիւնովը
 զանիկա ստիպեց :
- 22 Ան ու շիտակ կնկանը ետևէն՝
 Սպանդանոցը գացող արջառի պէս՝
 Պատժուելու հացող կապուած յիմարի մը
 պէս կ'երթայ ,
- 23 Մինչև որ նետը անոր լեարդը ծակէ .
 Ինչպէս որ թռչուն մը արտորալով դէպ 'ի
 ծուղակը կ'երթայ ,
 Ու չդիտեր որ անիկա իր հոգւոյն համար
 լորուածէ :
- 24 Եւ հիմա , ով որդիք , ինձի մտիկ ըրէք ,
 Ու իմ բերնիս խօսքերուն ականջ դրէք :
 25 Քու սիրտդ անոր ճամբաներուն չխոտորի ,
 Եւ անոր շաւիղներուն մէջը չմոլորիս .
 26 Վասն զի անիկա շատերը խոցոտեց ու կոր-
 ծանեց ,
 Ու անոր բոլոր մեռցուցած մարդիկը զօրա-
 ւոր էին :
- 27 Անոր տունը դժոխքին ճամբաներն է ,
 Անոնք մսհուան շտեմարանները կ'իջնեն :

ԳԼ. Բ

- 1 Ահա իմաստութիւնը կը կանչէ ,
 Ու խոհեմութիւնը իր ծայնը կու տայ :
 2 Անիկա բազմը տեղերու գլուխ , ճամբու
 վրայ
 Եւ շաւիղներու մէջ կը կայնի :

- 3 Անիկա դռներուն քովը՝ քաղաքներուն բերանը
- Ու դռներուն մուտքը աղաղակելով է շոէ,
- 4 Ով մարդիկ, ձեզի կը կանչեմ.
- Եւ իմ ձայնս մարդոց որդիներուն է :
- 5 Ով տգէտներ, իմաստութիւն սորվեցէք.
- Ով անմիտներ, իմացող սիրտ ունեցէք,
- 6 Լսեցէք, վասն զի ազնիւ բաներ պիտի խօսիմ,
- Ու իմ շրթունքս պիտի բանամ ուղեղ բաներ խօսելս համար :
- 7 Քանզի իմ քիմքս ծշմարտութիւն պիտի խօսի
- Բայց իմ շրթունքս ամբարշտութենէ կը զզուի :
- 8 Բերնիս բոլոր խօսքերը արդարութեամբ են,
- Եւ անոնց մէջը խոտորնակ ու ծուռ բան չկայ :
- 9 Ամէնն ալ հասկըցողին ուղիղ են,
- Ու դիտութիւն դտնողներուն շիտակ են :
- 10 Իմ խրատս առէք, և ոչ թէ արծաթ .
- Ու ընտիր ոսկին աւելի դիտութիւնը սէրեցէ:
- 11 Վասն զի իմաստութիւնը գոհարներէն աղէկ է .
- Եւ բոլոր ցանկալի բաները չեն կրնար անոր հաւասարիլ :
- 12 Ես իմաստութիւնս սրամութեան հետ կը բնակիմ,
- Եւ ճարտարութեանց գրտութիւնը կը դրտնեմ :
- 13 Տէրոջը վախը չարութիւնը ատելն է .
- Ես հպարտութիւնը, ամբարժաւանութիւնը, չար ճամբան
- Ու նենգաւոր բերանը չ'ատեմ.
- 14 Խորհուրդը և խոհականութիւնը իմն է .

- Ես եմ հանճարը՝ ու զօրութիւնը իմն է :
 15 Թագաւորները ինձմով կը թագաւորեն ,
     Ու նախարարները չնշանակ արդարութեան
         կանոններ կը դնեն :
- 16 Ինձմով կ'իշխեն իշխանները ,
     Ազնուականները ու երկրիս բոլոր դատա-
         ւորները :
- 17 Ես կը սիրեմ զիս սիրողները ,
     Եւ զիս կանուխ փնտռողները զիս կը գտնեն :
- 18 Իմ քովս հարստութիւն ու փառք ,
     Ընտիր ստացուածք և արդարութիւն կայ :
- 19 Իմ պտուղս ոսկիէն ու մաքուր ոսկիէն ,
     Եւ իմ արդիւնքս ընտիր արծաթէն աղէկ է :
- 20 Ես արդարութեան ճամբուն մէջ՝
     Իրաւանց շաւիղներուն մէջ կը քալեմ ,
- 21 Որ զիս սիրողներուն ստացուածք ժառան-
         գեցընեմ .
- Ու անոնց դանձերը պիտի լեցընեմ :
- 22 Տէրը իր ճամբուն սկիզբ՝
     Իր վաղեմի գործքերէն առաջ զիս ստացեր
         էր :
- 23 Ես յառաջմանէ՝
     Երկրիս սկիզբէն առաջ օծուեցայ :
- 24 Անդունդները չեղած՝
     Առատ ջուրերուն աղբիւրները չեղած ես ծը-
         նած էի :
- 25 Լեռները չտեղաւորուած՝
     Բլուրներէն առաջ ես ծնած էի :
- 26 Տակաւին երկիրը ու բաց տեղուանքը
     Եւ աշխարհիս հողերուն առջինը չստեղծած ,
- 27 Երբոր երկինքները կը պատրաստէր .
     Ու անդնդոց երեսին վրայ կամար կը ձգէր ,
         Ես հոռ էի :
- 28 Երբոր վերի ամենքը կ'ուժովցընէր ,
     Եւ անդնդոց աղբիւրները կը հաստատէր .

- 29 Երբոր ծովուն կանոն կը դնէր ,
Ու ջուրերը իր հրամանէն դուրս չելեն ,
Ու երբոր երկրիս հիմերը կը ձգէր ,
- 30 Անատենը ես անոր քովը ճարտարապետ էի ,
Եւ ամէն օր անոր զուարձութիւնն էի ,
Ու միշտ անոր առջեր կ'ուրախանայի :
- 31 Ես աշխարհիս մէջ անոր երկրին վրայ
կ'ուրախանայի ,
Ու իմ զուարձութիւնս մարդոց որդիներուն
հետ էր :
- 32 Եւ հիմա , ով որդիք , ինծի մտիկ ըրէք .
Վասն զի իմ ճամբաներս պահողները երջա-
նիկ կ'ըլլան :
- 33 Խրատ մտիկ ըրէք ու իմաստուն եղէք ,
Ու շնորհու մի մերժէք :
- 34 Երանի ան մարդուն՝ որ ինծի մտիկ կ'ընէ ,
Ամէն օր իմ դռներուա քովը կը հսկէ ,
Եւ իմ դրանդիբներս կը դիտէ :
- 35 Ինչու որ զիս գտնողը կեանք կը գտնէ ,
Ու Ցէրոջմէ շնորհք կը ստանայ :
- 36 Բայց ինծի դէմ մեղանչողը իր հոգւոյն ա-
նիրաւութիւն կ'ընէ .
Բո՞լոր-զիս ատողները մահը կը սիրեն :

ԳԼ. Թ

- 1 Խրաստութիւնը իր տունը շինեց ,
Ու իր եօթը սիւները կանգնեց .
- 2 Իր անասունները մորթնց , իր ոինին խառ-
նեց
- Ու իր սեղանը պատրաստեց :
3 Անիկա իր աղախինները խրկեց ,
Ու քաղաքին բարձր տերը ու վրուն վրայ կը
կանչէ .
- 4 Ով որ պարզամիտ է՝ թող հոս դայ .

- Ու պակասամիտ եղողին կ'ըսէ ,
 5 Եկէք իմ հացէս կերէք ,
 Ու խառնած գինիէս խմեցէք .
 6 Յիմարութիւնը թողուցէք՝ որ ապրիք ,
 Ու խոհեմութեան ճամբուն մէջ քալե-
 ցէք :
 7 Ծաղը ընողը յանդիմանողը իրեն անար-
 դանք՝
 Ու ամբարիշուր խրատողը իրեն արտա կը
 վաստըկի :
- 8 Ծաղը ընողը մի յանդիմաներ , որ չըլլայ
 թէ քեզի թշնամի ըլլայ .
 Իմաստունը յանդիմանէ , ու քեզ պիտի սիրէ
 9 Իմաստունին իրու տուր , և աւելի իմաս-
 տուն պիտի ըլլայ .
- Արդար մարդուն սորվեցուր , ու էր իմաս-
 տութիւնը պիտի աւելլընէ :
- 10 Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է ,
 Ու Ամենասուրբին գիտութիւնը հանձար է :
 11 Վասն զի քու օրերդ ինծմով պիտի շատնան ,
 Եւ քեզի կենաց տարիներ պիտի սաւելնան :
 12 Թէ որ իմաստուն ես , քեզի իմաստուն ես ,
 Ու թէ որ ծաղը ընող ես , անոր պատիժը մի-
 նակ դուն պիտի կրես :
- 13 Անզգամ կնիկը աղաղակող կ'ըլլայ .
 Անիկա անմիտ է ու բան մը չգիտեր :
 14 Եւ քաղաքին բարձր տեղուանքը՝
 Իր տանը դուռը աթոռի վրայ կը նստի ,
 15 Որ իրենց ճամբան շիտակ դացող
 Անցաւորները կանչէ ,
 16 Ով որ պարզամիտ է՝ թող հոս գայ .
 Ու պակասամիտ եղողին կ'ըսէ ,
 17 Գողթուած ջուրերը անոյշ են ,
 Եւ գաղտուկ հացը համով կ'ըլլայ :

18 Բայց անիկա չգիտեր որ ան տեղը մեռելներ
կան,
Ու անոր հրաւիրած մարդիկը դժոխքին ան-
դունդներուն մէջն են :

ԳԼ. Ժ

Սողոմոնին առակները :

- 1 Իմաստուն տղան իր հայրը կ'ուրախացընէ .
Բայց անմիտ տղան իր մօրը տրտմութիւն է :
- 2 Անօրէնութեան դանձերը օգուտ չեն ըներ .
Բայց արդարութիւնը մահուանէ կ'ազատէ :
- 3 Տէրը արդարին հողին անօթի չժողուր .
Բայց ամբարիշտներուն ցանկութիւնը կը
խափանէ :
- 4 Ծովլ ձեռքով բանողը աղքատ կ'ըլլայ ,
Բայց ժիր մարդոց ձեռքը հարստութիւն կը
բերէ :
- 5 Ան որ ամառը կը ժողվէ՝ խոհեմ տղայ է .
Հունձքի ատեն քնացողը ամօթոյ պաաճառ
եղող տղայ է :
- 6 Արդարին գլխուն վրայ օրհնութիւններ կան.
Բայց բդնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը
կը դոցէ :
- 7 Արդարներուն յիշատակը օրհնեալ կ'ըլլայ .
Բայց ամբարիշտներուն անունը կը փտի :
- 8 Իմաստուն սիրտ ունեցողը պատուիրանքնե-
րը կը բռնէ .
Բայց յիմար շրթունք ուսեցողը կը կործանի :
- 9 Կատարելութեամբ քալողը ապահ վլու-
թեամբ կը քալէ .
Բայց իր ճամբաները ծռողը պիտի ճանչ-
ցուի :
- 10 Աչքով ակնարկութիւն ընողը նեղութիւն
կու տայ .

- Ու յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի :
- 11 Արդարին բերանը կենաց աղքիւր է .
Բայց բռնութիւնը ամբարիշտներուն բերա-
նը կը գոցէ :
- 12 Ատելութիւնը կոխւներ կը հանէ .
Բայց սէրը ամէն յանցանքները կը ծածկէ :
- 13 Իմաստունին շրթանցը վրայ իմաստութիւն
կը դտնուի .
Բայց պակասամիտ եղողին կոնակին համար
դաւազան ուեր + է :
- 14 Իմաստունները դիտութիւն կը դանձեն .
Բայց յիմարին բերանը կործանման մօտ է :
- 15 Հարուստին ճոխութիւնը իր ամուր քա-
ղաքն է .
Բայց տնանկներուն աղքատութիւնը իրենց
կործանումն է :
- 16 Արդարին գործը կենաց համար է .
Իով ամբարչտին արդիւնքը մեղաց համար է :
- 17 Խրատ պահողը կենաց ճամբուն մէջ է .
Բայց յանդիմանութիւնը մերժողը կը մո-
լորի :
- 18 Ատելութիւնը ծածկողը ստախօս շրթունք
ունի ,
- Ու բամբասանք հանողը անմիտ է :
- 19 Շատ խօսքերու մէջ յանցանք պակաս չէ .
Բայց իր շրթունքները զսպողը խելացի է :
- 20 Արդարին լեզուն ընտիր արծաթ է .
Ամբարիշտներուն սիրտը քիչ արժէք ունի :
- 21 Արդարին շրթունքները շատերուն առաջ-
նորդութիւն կ'ընեն .
Բայց յիմարները խելքի պակառութենէն կը
մոռնին :
- 22 Տէրոջը օրինութիւնն է որ հարստութիւն
կու տայ ,
- Ու անոր հետ տրտմութիւն չխառներ :

23 Զարութիւն ընելը յիմարին զբօսանկըն է .
Բայց խոհեմ մարդուն՝ իմաստութիւնը ,
24 Զար մարդուն վախցած բանը իր վըայ կու
գայ .

Բայց արդարներուն փափաղը կը լեցուի :
25 Մրրիկը անցնելուն պէս ամբարիշտը ընա-
ջնջ կ'ըլլայ .

Բայց արդարը յաւիտենական հիմ ունէ :
26 Ինչպէս է քացախը ակռաներուն , և ծուխը
աչքերուն ,

Ծոյլն աւ զինքը խրկողներուն այնպէս է :
27 Տէրոջը վախը օրեր կ'աւելցընէ .

Բայց ամբարիշտներուն տարիները պիտի
կարձընան :

28 Արդարներուն յոյալը ուրախութիւն է .
Բայց ամբարիշտներուն ակնկալութիւնը պի-
տի կորսուի :

29 Տէրոջը ճամբան արդարին զօրութիւն է .
Բայց անօրէնութիւն գործողներուն կործա-
նում է :

30 Արդարը պիտի չսասանի յաւիտեան .
Բայց ամբարիշտները երկրի վըայ պիտի չը-
բնակին :

31 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը բղիսէ .
Բայց նենդաւոր լեզուն պիտի կտրուի :

32 Արդարին շրթունքները հաճոյ բանը գիտեն ,
Բայց ամբարիշտներուն բերանը՝ մեյն նեն-
գութիւն :

ԳԼ. ԺԱ

1 Նենգութեան կշեռքը Տէրոջը առջնը պիղծ
է .

Բայց ուղեղ իւնուի քարը ամոր հաճոյ ։
2 Երբոր հպարտութիւնց գայ , անարգութիւնն
աւ կու գայ .

- Բայց իմաստութիւնը խոնարհներուն հետ է։
 3 Ուղիղներուն շիտակութիւնը անոնց առաջ-
 նորդութիւն կ'ընէ։
- Բայց անօրէններուն ծոռութիւնը զանոնք
 բնաջինջ կ'ընէ։
- 4 Բարկութեան օրը հարստութիւնը օդուտ
 մը չըներ։
- Բայց արդարութիւնը մահուանէ կ'ազատէ։
 5 Կատարեալներուն արդարութիւնը անոնց
 ճամբան կը չիտկէ։
- Բայց անիրաւը իր անիրաւութեամբը կ'իյ-
 նայ։
- 6 Ուղիղներուն արդարութիւնը զանոնք կ'ա-
 զատէ։
- Բայց անօրէնները իրենց չարութեանը մէջ
 կը բռնուին։
- 7 Երբոր չար մարդը մեռնի, անոր ակնկալու-
 թիւնը կը կորսուի։
- Եւ անօրէններուն յոյսը կը կորսուի։
- 8 Արդարը նեղութենէ կ'ազատի,
- Ու անոր տեղը ամբարիշտը կ'երթայ։
- 9 Կեղծաւորը բերնովը իր դրացին կը կորսըն-
 ցընէ։
- Բայց արդարները գիտութեամբ կ'ազատին։
- 10 Արդարներուն յաջողութեանը վրայ քաղա-
 քը կ'ուրախանայ։
- Ու երբոր չարերը կորսուին, ցնծութեան
 ձայն էւ լուսէ։
- 11 Ուղիղներուն օրհնութիւնովը քաղաքը կը
 բարձրանայ։
- Բայց ամբարիշտներուն բերնովը կը կործանի։
- 12 Պակասամիտ եղողը իր դրացին կ'արհամարհէ։
- Բայց խոհեմարդը կը լուէ։
- 13 Բանսարկութեան զտըտողը գաղտնիքը կը
 յայտնէ։

Բայց հաւատարիմ հոգի ունեցողը բանը կը ծածկէ :

14 Ճողովուրդը առանց խոհականութեան կը կործանի .

Բայց խորհրդականներու բազմութեամբ փրկութիւն կ'ըլլայ :

15 Օտարականին երաշխաւոր եղողը անշուշտ չարեւը կը հանդիպի .

Բայց երաշխաւորութիւնը ատողը ապահով է :

16 Շնորհալի կնիկը պատիւ կը ստանայ .

Եւ զօրաւոր մարդիկ հարստութիւն կը ստանան :

17 Ողորմած մարդը իր անձին աղեկութիւն կ'ընէ .

Բայց անողորմ մարդը իր մարմնոյն նեղութիւն կուտայ :

18 Զար մարդը սնոտի գործ կը գործէ .

Բայց արդարութիւն ցանողը ապահով վարձք կ'ունենայ :

19 Ինչպէս որ արդարութիւնը կենաց իտուլնորդէ ,

Սոյնաւէս ալ չարութեան հետևողը իր մահուանը ի՞երեայ :

20 Ծոուռ սիրտ ունեցողները Տէրոջը առջել պիղծ են .

Բայց ուղիղ ճամբայ քալողները անոր հաճոյ են :

21 Անօրէնները լիւ ձեռք ձեռքի ուալով մէտունին , անպատիժ պիտի չմնան .

Բայց արդարներուն սերունդը պիտի աղատի :

22 Գեղեցիկ կնիկը որ խոհեմութիւն չունի , խոզին քիթը ուրուած ոսկի Տղակին իշնանի :

23 Արդարներուն ցանկութիւնը միայն բարութիւն է .

- Բայց անօրէններուն ակնկալութիւնը բար-
կութիւն պիտի ըլլայ :
- 24 Մուրտ կայ որ էր սրացուածութել ցրուելով կ'ա-
ւելցընէ ,
- Ու մուրտ ի՞ոյ ո՞յ չափէ դուրս կը խնայէ , բայց
կարօտութեան էլ հասնէ :
- 25 Բարերար անձը պիտի դիրնայ .
- Եւ ան որ կ'ոռողէ՝ ինքն ալ պիտի ոռոգուի :
- 26 Ցորէնը պահողին՝ ժողովուրդը անէծք կու
տայ .
- Բայց զանիկա ծախողին դլխուն վրայ օրհ-
նութիւն կ'ըլլայ :
- 27 Աղէկութեան համար փոյթ ունեցողը շը-
նորհք կը ստանայ .
- Բայց ով որ գէշութիւն կը փնտոէ , անիկա
իրեն պիտի հանդիպի :
- 28 Իր հարստութեանը վրայ յոյսը դնողը պի-
տի իյնայ .
- Բայց արդարները կանանչ տերեկի պէս պի-
տի ծաղկին :
- 29 Իր տանը նեղութիւն տուողը հով պիտի
ժառանգէ .
- Ու յիմարը իմաստուն սիրտ ունեցողին ծա-
ռայ պիտի ըլլայ :
- 30 Արդարին պտուղը կենաց ծառ է .
- Եւ հոգիները վաստըկողը իմաստուն է :
- 31 Ահա արդարը երկրի վրայ պատիժ կը կըէ .
- Ո՞ւր մնաց ամբարիշոը ու մեղաւորը :

ԳԼ. ԺԲ

- 1 Խրատը սիցողը դիտութիւնը կը սիրէ .
- Ու յանդիմանութիւնը ատողը անմիտ է :
- 2 Բարի մարդէ Տէրոջմէ շնորհք կը ստանայ .
- Բայց Աստուած նանդաւոր մարդը պիտի դա-
տապարտէ :

3 Մարդը անիրաւութեամբ հաստատութիւն
չունենար .

Բայց արդարներուն արմատը չշարժիր :

4 Առաքինի կնիկը իր էրկանը պսակ է .

Բայց նախատինք բերողը անոր ոսկորներուն
մէջի փտութեանը պէս է :

5 Արդարներուն մոածութիւնները իրաւունք
են .

Բայց ամբարիշտներուն խորհուրդները նեն-
գութիւն են :

6 Ամբարիշտներուն խօպերը արիւնի համար
դարան են .

Բայց ուղիղներուն բերանը զիրենք կ'ազատէ :

7 Ամբարիշտները կը կործանին ու բնաջինջ
կ'ըլլան .

Բայց արդարներուն տունը կը հաստատուի :

8 Մարդը իր խոհեմութեանը չափ կը գովուի .

Բայց ծուռ սիրտ ունեցողը կ'անարդուի :

9 Աննշան մարդը՝ որ ծառայ ունի ,
Զինքը մեծցընող ու հացի կարօտ եղողէն
աղէկ է :

10 Արդարը իր անասուններուն կենացը համար
հոգ կը տանի .

Բայց ամբարիշտներուն աղիքները անողորմ
են :

11 Իր երկիրը դործողը հացով կը կշամնայ .

Բայց դատարկ մարդոց հետեղը պակասա-
միտ է :

12 Ամբարիշտը չարերուն առարին կը փափաքի .

Բայց արդարներուն արմատը պառակու կու . տայ :

13 Չարը իր շրթունքներուն յանդանքովը որո-
գայթը կ'իյնայ .

Բայց արդարը նեղութենէն կ'ելլէ :

14 Մարդը իր բերնին պառուղէն բարիքներով
կը լեցուի .

- Ու մարդուն ձեռաց հատուցումը իրեն պիտի դառնայ :
- 15 Յիմարին ճամբան իր աչքերուն շխտակ է .
Բայց խրատ մտիկ ընողը իմաստուն է :
- 16 Յիմարը նոյն օրը կը յայտնէ իր բարկութիւնը .
Բայց անարդանքը ծածկողը խելացի է :
- 17 Ճշմարտութիւն խօսողը արդարութիւն կը յայտնէ .
Խակ սուտ վկան՝ նենդութիւն :
- 18 Մարդի կան՝ որ իրենց շատախօսութեամբը
սուրի պէս կը խոցուտեն .
Բայց իմաստուններուն լեզուն բժշկութիւն է :
- 19 Ճշմարտախօս շրթունքը միշտ հաստատ կը մնայ .
Բայց ստախօս լեզուն վայրկենական է :
- 20 Չարութիւն մտածողին սրտին մէջը նենդութիւն կ'ըլլայ .
Բայց խաղաղութեան համար խորհուրդ ընողները ուրախութիւն կ'ունենան :
- 21 Արդարին բնաւ չարիք չհասնիր .
Բայց ամբարիշտները թշուառութիւններով կը լեցուին :
- 22 Սուտ շրթունքը Տէրոջը զզուելի է .
Բայց հաւատարմութիւն ընողները անոր հաճոյ են :
- 23 Խոհեմ մարդը էր գիտցածը կը ծածկէ .
Բայց յիմարներուն սիրտը յիմարութիւն կը հրատարակէ :
- 24 Ֆիր մարդոց ձեռքը կ'իշխէ ,
Ու ծոյլը հարկատու կ'ըլլայ :
- 25 Մարդուն սրտին մէջ եղող վիշտը զանիկա կը ճնշէ .
Բայց աղեկ խօսքը կ'ուրախացընէ զանիկա :

- 26 Արդարը իր ընկերին ճամբայ կը ցուցընէ .
Բայց ամբարիշտներուն ճամբան զիրենք կը
մոլորցընէ :
- 27 Ծոյլը իր որսը չեփեր .
Բայց ժիր մարդուն ստացուածքը պատուա-
կան է :
- 28 Արդարութեան ճամբուն մէջ կեանք կայ .
Եւ անոր շաւիղներուն ճամբուն մէջ մահ
չկայ :

ԳԼ. ԺԳ

- 1 Խմաստուն տղան իր հօրը խրատը բրի է լ'ընէ .
Բայց ծաղը ընողը յանդիմանութիւնը մտիկ
չըներ :
- 2 Մարդը իր բերնին պտուղէն բարութիւն
կ'ուտէ ,
Բայց անօրէններուն հոգին՝ բռնութիւն .
- 3 Իր բերանը զսպողը իր անձը կը պահէ .
Բայց շրթունքները լայն բացողը պիտի կոր-
ուտի :
- 4 Ծոյլին հոգին կը ցանկայ ու բան մը չունի .
Բայց ժրաջան մարդոց հոգին կը գիրնայ :
Սուտ խօսքը արդարին ատելի է .
Բայց ամբարիշոը ամօթալից ու խայտա-
ռակ վարք ունի :
- 6 Արդարութիւնը կատարելութեամբ քալող-
ները կը պաշտպանէ .
Բայց չարութիւնը մեղաւորները կը կործանէ :
7 Կան որ զիրենք հարուսն կը ցուցընեն ու բան
մը չունին ,
Եւ իան որ զիրենք աղքատ կը ցուցընեն ու
շատ հարստութիւն ունին :
- 8 Մարդուն կենացը փրկանքը իր հարնտու-
թիւնն է .

- Բայց աղքատը յանդիմանութիւն չլտեր :
 9 Արդարներուն լոյսը զուարթ պիտի ըլլայ .
 Բայց ամբարիշտներուն ճրադը պիտի մարի :
 10 Եիրաւի հպարտութենէ կոխւ կը ծաղի .
 Բայց խրատ մտիկ ընողներուն քովը իմաս-
     տութիւն կայ :
 11 Անիրաւութեամբ ժողվաւած հարստութիւնը
     պիտի պակսի .
 Բայց էր աշխատութեամբը ժողվողը պիտի
     շոտցընէ :
 12 Ուշոցած յոյսը սիրտը կը հիւանդացընէ .
 Բայց փափաքին հասնիլը կենաց ծառ մըն է :
 13 Խօսքը արհամարհողը պիտի կորսուի .
 Բայց պատուիրանքէն վախցողը վարձք պի-
     տի առնէ :
 14 Իմաստունին օրէնքը կենաց աղբիւր է
     Մահուան որոգայթներէն ազատ մնալու
     համտր :
 15 Բարի խոհեմութիւնը շնորհք կու տայ .
 Բայց անօրէններուն ճամբան դժուարին է :
 16 Ամէն խելացի իմաստութեամբ կը դործէ .
 Բայց անմիտը յիմարութիւն կը տարածէ :
 17 Չար պատղամաւորը թշուառութեան մէջ
     կ'իյնայ .
 Բայց հաւատարիմ դեսպանը բժշկու-
     թիւն է :
 18 Խրատ անարգողը աղքատութիւն ու Փնար-
     գութիւն չէ չէ :
 Բայց յանդիմանութիւն մտիկ ընողը պա-
     տիւ կը դտնէ :
 19 Փափագին կատարուիլը հոգիին անոյշ է .
     Ու չտրագործութենէ ետ կենալը յիմարնե-
     րուն զգուելի է :
 20 Իմաստուններուն Շետ քալողը իմաստուն
     կ'ըլլայ .

- Բայց անմիտներուն հետ ընկերացողը շար
կ'ըլլայ :
- 21 Մեղաւորներուն ետեւէն ձախորդութիւն
կ'երթայ .
- Բայց արդարներուն ըարիք կը հատուցուի :
- 22 Բարի մարդը իր որդւոցը որդիներուն ժա-
ռանգութիւն կը թողու .
- Բայց մեղաւորին ստացուածքը արդարին
համար կը պահուի :
- 23 Աղքատներուն մշակած երկրին մէջը շատ
ուտելիք կայ .
- Բայց Տուրու կայ որ անիրաւութենէ կը կոր-
սուի :
- 24 Գաւաղանին խնայողը իր որդին կ'ատէ .
- Բայց զանիկա սիրողը կանուխկեկ կը խը-
րատէ :
- 25 Արդարը մինչև իր անձին կշտանալը կ'ուտէ .
- Բայց ամբարիշտներուն փորը կարօտութիւն
պիտի քաշէ :

ԳԼ. ԺԴ.

- 1 Խմաստուն կնիկները իրենց տունը կը շինեն .
- Բայց յիմար կնիկը զանիկա իր ձեռքովը կը
փլցընէ :
- 2 Իր ուղղութեանը մէջ քալողը Տէրոջմէ կը
վախնայ .
- Բայց ծուռ ճամբայ ունեցողը զանիկա կ'ա-
նարդէ :
- 3 Յիմարին բերանը հպարտութեան դաւազան
կայ .
- Բայց յիմաստուններուն շրմունքները զերենք
կը պահեն :
- 4 Ուր որ արջառ չկայ՞ մսուրը մաքուր կը
մնայ .

- Իսկ արդիւնքին առատութիւնը եղին զօրութենէն առաջ կու գայ :
- 5 Ճշմարտութեան վկան սուտ չխօսիր .
Բայց անիրաւ վկան ստութիւններ կը թափէ բերնէն :
- 6 Ծաղր ընողը իմաստութիւն կը փնտոէ ու չգտներ .
Բայց իմաստուններուն համար գիտութիւնը գիւրին է :
- 7 Յիմար մարդէն հեռացիր ,
Երբոր կ'իմանաս որ իմաստուն շրթունքներ չունի :
- 8 Խելացի մարդուն իմաստութիւնը իր ճամբան հասկընալն է .
Բայց յիմարներուն անմտութիւնը նենդութիւն է :
- 9 Յիմարները յանցանքը ծաղր կ'ընեն .
Բայց ուղիղներուն մէջը ներողամտութիւն կայ :
- 10 Մարդուն սիրտը իր հողիին ցաւը կը ճանչնայ .
Ու անոր ուրախութեանը ուրիշը մասնակից չըլլար :
- 11 Ամբարիշտներուն տունը պիտի կործանի .
Բայց ուղիղներուն վրանը պիտի ծաղկի :
- 12 Ճամշայ կայ որ մարդուն շիտակ կ'երևնայ ,
Բայց անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է :
- 13 Ծիծաղելու ատենն ալ մարդուն սիրտը տըրտմութիւն կը զգայ ,
Եւ ուրախութեան վախճանը սուդ կ'ըլլայ :
- 14 Ապականած սիրտը իր ճամբաներէն՝
Ու բարի մարդը ինքիրմէն պիտի կշտանայ :
- 15 Միամիտ մարդը մէն խօսքի կը հաւատայ .
Բայց խելացին իր քայլերը կը քննէ :

- 16 Իմաստունը կը վախնայ ու չարութենէ կը փախչի .
 Բայց անմիտը կը հպարտանայ ու յանձնապատան կ'ըլլայ :
- 17 Շուտ բարկացողը յիմարութիւն կ'ընէ .
 Ու նենգամիտ մարդը ատելի է :
- 18 Անխոհեմները անմտութիւն կը ժառանգեն .
 Բայց խելացիները զիտութեամբ կը պսակուին :
- 19 Զարերը բարիներուն առջեը կը խոնարհին ,
 Եւ ամբարիշտները՝ արդարներուն դրանը քովը
- 20 Աղքատը մինչև անդամ իր ընկերին ատելի է .
 Բայց հարուստին բարեկամները շատ են :
- 21 Իր ընկերը անարդողը մեղք կը դործէ .
 Բայց աղքատին ողօրմութիւն ընողը երանելի կ'ըլլայ :
- 22 Ահա չարութիւն մտածողները կը մոլորին .
 Բայց բարութիւն մտածողներուն ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն կ'ըլլայ :
- 23 Ամէն աշխատանքի մէջ օգուտ մը կայ .
 Բայց դատարկաբանութիւնը միայն կատութեան է տանէ բարեւ :
- 24 Իմաստուններուն հարստութիւնը իրենց պըսակն է .
 Բայց անմիտներուն բարձրութիւնը յիմարութիւն է :
- 25 Հաւատարիմ վկան հոդիներ կ'ազատէ .
 Բայց խարդախը ստութիւններ դուրս կրւտայ :
- 26 Յերոջը վախին մէջ հաստատ վստահութիւն կայ .
 Ու անոր որդիքը ապաւէն պիտի ունենան :
- 27 Յերոջը վախը կենաց աղբիւջ է
 Մահուան որոգայթներն ազատ մնալու համար :

- 28 Ժողովուրդին բազմութիւնը թագաւորին պատիւն է .
Բայց ժողովուրդին նուազութիւնը իշխանին կործանումն է :
- 29 Երկայնամիտ մարդը շատ խոհեմ է .
Իսկ կարձամիտը շատ յիմարութիւն կ'ընէ :
- 30 Հանդարտ սիրտը մարմնոյն կեանք է .
Բայց նախանձը ոսկորներուն փտութիւն է ,
- 31 Աղքատին զրկանք ընողը անոր Ստեղծիչը կ'անարդէ .
Բայց տնանկին ողորմութիւն ընողը զԱնիկա կը պատուի :
- 32 Ամրարիշտը իր չարութեանը համար կը վորնտուի .
Բայց արդարը իր մահուան ատենը ապաւէն կ'ունենայ :
- 33 Խելացի մարդուն սրտին մէջ իմաստութիւն կը հանդչի .
Իսկ յիմարներուն ներսը եղածը կը ճանցուի :
- 34 Արդարութիւնը ազդը կը բարձրացընէ .
Բայց մեղքը ժողովուրդներուն անարդանք է ,
- 35 Խոհեմ ծառային՝ թագաւորը կը հաճի .
Բայց նախատինք բերող ծառային՝ կը բարկանայ :

ԳԼ. ԺԵ

- 1 Մեղմ պատասխանը սրտմտութիւնը կ'իջեցընէ .
Բայց խիստ խօսքը բարկութիւնը կը գրգռէ :
- 2 Իմաստուններուն լեզուն զիտութիւնը հաճոյ կ'երևցընէ .
Բայց անմիտներուն բերանը յիմարութիւն կը բղիւէ :
- 3 Տերոջը աչքերը ամեն տեղ Զարերը ու բարիները կը դիտեն :

- 4 Խաղաղասէր լեզուն կենաց ծառ է .
Բայց խոռվարար լւշտն սիրտ կը կոտրէ :
5 Յիմարը իր հօրը խրատը կ'անարդէ .
Բայց յանդիմանութեան հնազանդողը խելացի կ'ըլլայ :
6 Արդարին տունը մեծ գանձ կայ .
Բայց ամբարշտին և կամուտներուն մէջը խը-
ռովութիւն կայ :
7 Իմաստուններուն շրթունքները դիտութիւն
կը տարածեն .
Բայց յիմարներուն սիրտը այնպէս չէ :
8 Ամբարիշտներուն զոհը Տէրոջը առջելը պիղծ
է .
Բայց ուղիղներուն աղօթքը անոր ընդու-
նելի է :
9 Տէրը ամբարշտին ճամբայէն կը զզուի .
Բայց արդարութեան հետեղը կը սիրէ :
10 Ուղէն ճամբան մերժողին գէշ պատիժ չէ .
Ու յանդիմանութիւնը ատողը պիտի մեռնի :
11 Դժոկքը ու կորուստը Տէրոջը առջեն է .
Որչափ աւելի մարդոց որդիներուն սիրտերը :
12 Ծաղի ընողը իր յանդիմանից չսիրեր ,
Եւ իմաստուններուն քովը չերթար :
13 Ուրախ սիրտը երեսը կը զուարթացընէ .
Բայց սրտին տրտմութենէն հողին կը ճըն-
շուի :
14 Հանձարեղ սիրտը դիտութիւն կը փնտո՞չ .
Բայց անմիտներուն բերանը յիմարութեամբ
կը սնանի :
15 Վշտալց մարդուն ամէն օրէրը գէշ են .
Բայց ուրախ սիրտը մշտնջենաւոր կոչունքի
մէջ է :
16 Աւելի աղէկ է քիչ բանը Տէրոջը վախովք ,
Քան թէ մեծ գանձը՝ խոռվարթիւնով :

- 17 Աւելի աղեկ է սէր եղած տեղը խոտեղէն
կերակուրը ,
Բայ թէ դէր զուարակը՝ ատելութիւնով :
- 18 Բարկասիրտ մարդը վէճ կը հանէ .
Բայց երկայնամիտը կոխը կը դադրեցընէ :
- 19 Ծոյլին ձամբան փշեղէն ցանկի պէս է .
Բայց ուղիղներուն ձամբան քանուկ է :
- 20 Խմաստուն տղան իր հայրը կ'ուրախացընէ .
Բայց անմիտ մարդը իր մայրը կ'անարդէ :
- 21 Պակասամիտ մարդուն՝ յիմարութիւնը զբօ-
սանիք է .
Բայց իմաստուն մարդը կ'ուղղէ էր ընթացքը
- 22 Առանց խորհուրդի՝ դիտաւորութիւնները
կը ցրուին .
Բայց խորհրդականներուն շատութիւնովը
կը հաստատուին :
- 23 Մարդը իր բերնին պատասխանովը կ'ուրա-
խանայ .
Ու ատենովը ըսուած խօսքը որչափ դեղե-
ցիկ է :
- 24 Կենաց ձամբան խոհեմ մարդը դեպ ՚ի վեր
էր դանէ ,
Որ վարի դժոխքէն հեռանայ :
- 25 Տէրը հպարտներուն տունը կը կործանէ ,
Բայց որբեարիին սահմանը կը հաստատէ :
- 26 Չար մարդուն խորհուրդները Տէրոջը առ-
ջել պիղծ են .
Բայց պարկեշտներուն խօսքերը հաճելի են :
- 27 Ագահութեան անձնատուր եղողը իր տունը
խոռվութեան մէջ կը ձգէ .
Բայց կաշառքներէ զզուողը պիտի ապրի :
- 28 Արդարին սիրտը՝ տալու պատասխանը կը
մոտածէ .
Բայց ամբարիշտներուն բերանը չարէք կը
բղխէ :

- 17 Աւելի աղեկ է սէր եղած տեղը խոտեղէն
կերակուրը ,
Բան թէ դէր զուարակը՝ ատելութիւնով :
18 Բարկասիրտ մարդը վէճ կը հանէ .
Բայց երկայնամիտը կոխը կը դադրեցընէ :
19 Ծոյլին ձամբան փշեղէն ցանկի պէս է .
Բայց ուղիղներուն ձամբան քանուկ է :
20 Խմաստուն տղան իր հայրը կ'ուրախացընէ .
Բայց անմիտ մարդը իր մայրը կ'անարդէ :
21 Պակասամիտ մարդուն՝ յիմարութիւնը զբօ-
սանիք է .
Բայց իմաստուն մարդը կ'ուղղէ էր ընթացքը
22 Առանց խորհուրդի՝ դիտաւորութիւնները
կը ցրուին .
Բայց խորհրդականներուն շատութիւնովը
կը հաստատուին :
23 Մարդը իր բերնին պատասխանովը կ'ուրա-
խանայ .
Ու ատենովը ըսուած խօսքը որչափ դեղե-
ցիկ է :
24 Կենաց ձամբան խոհեմ մարդը դեպ ՚ի վեր
էր դանէ ,
Որ վարի դժոխքէն հեռանայ :
25 Տէրը հպարտներուն տունը կը կործանէ ,
Բայց որբեարիին սահմանը կը հաստատէ :
26 Չար մարդուն խորհուրդները Տէրոջը առ-
ջել պիղծ են .
• Բայց պարկեշտներուն խօսքերը հաճելի են :
27 Ագահութեան անձնատուր եղողը իր տունը
խոռվութեան մէջ կը ձգէ .
Բայց կաշառքներէ զզուողը պիտի ապրի :
28 Արդարին սիրտը՝ տալու պատասխանը կը
մոտածէ .
Բայց ամբարիշտներուն բերանը չարէք կը
բղխէ :

- 29 Տէրը ամբարիշտներէն հեռու է ,
Բայց արդարներուն աղօթքը կը լսէ :
30 Աչաց լոյսը սիրտը կ'ուրախացրնէ .
Բարի լուրը ոսկորները կը գիրցընէ :
31 Կենաց յանդիմանութիւնը լաղ ականջը
իմաստուններուն մէջը կը բնակի :
32 Խրատ մերժողը իր հոգին կ'անարգէ .
Բայց յանդիմանութիւն մտիկ ընողը խելք
կը վաստըկի :
33 Տէրոջը վախը իմաստութեան խրատն է ,
Ու փառաց առջևէն խոնարհութիւնը Է' ԵՌԵՐԵ :

ԳԼ. Ժ. Զ.

- 1 Մրտին տրամադրութիւնները մարդուն է
վերաբերին .
Բայց լեզուին պատասխանը Տէրոջմէն է :
2 Մարդուն ամէն ճամբաները իրեն մաքուր
կ'երենան .
Բայց Տէրը հոգիները կը կշռէ :
3 Քու գործքերդ Տէրոջը յանձնէ ,
Եւ քու խորհուրդներդ պիտի հաստատուին :
4 Տէրը ամէն բան իր նպատակին համար ըս-
տեղծեց ,
Ու ամբարիշտն ալ ճախորդ օրուան համար :
5 Ամէն սրտով հպարտները Տէրոջը առջևը
պիղծ են ,
Ու նէլ ձեռք ձեռքի տալով դաբանին , ան-
պատիժ պիտի չմնան :
6 Ողորմութեամբ և ճշմարտութեամբ անօրէ-
նութիւնը կը քաւուի ,
Ու Տէրոջը վախովը մարդ չսրութենէ կը
հեռանայ :
7 Երբոր Տէրը մարդուն ճամբաներուն կը հաճի ,
Մինչև անդամ անոր խնամիները կը հաշ-
տեցընէ անոր հետ :

- 8 Աղեկ է քիչ բան արդարութեամբ ,
Քան թէ մեծ եկամուտներ անիրաւութեամբ .
- 9 Մարդուն սիրոը իր ճամբան կը հնարէ .
Բայց անոր քայլերը Տէրը կ'ուղղէ :
- 10 Թագաւորին շրթունքներուն վրայ աստուա-
ծային ազդեցութիւն կայ .
- Անոր բերանը դատաստանի մէջ չսխալիր ,
- 11 Ուղիղ կշռորդը և կշռքը Տէրոջն է .
Մահսաղին ամէն իշտ+է քարերը անոր դործ-
քըն են :
- 12 Չարագործութիւնը թագաւորներուն զըզ-
ուելի է .
- Վասն զի աթոռը արդարութեամբ կը հաս-
տատուի :
- 13 Արդար շրթունքները թագաւորներուն հա-
ճելի են ,
- Ու շիտակ խօսողը կը սիրեն :
- 14 Թագաւորին բարկութիւնը մահուան դես-
պաններու ուս է .
- Բայց իմաստուն մարդը զանիկա կ'իջեցընէ :
- 15 Թագաւորին երեսին լոյսը կեանք է .
- Ու անոր հաճութիւնը վերջի անձրեին ամ-
պին պէս է :
- 16 Իմաստութիւն ստանալը ոսկիէն որչափ ա-
ղեկ է .
- Եւ հանճար վաստըկիլը արծաթէն սաւելի
ընտիր է :
- 17 Ուղիղներուն մեծ ճամբան չարութենէ հրա-
ժարին է .
- Իր ճամբուն զգուշութիւն ընողը իր հոգին
կը պահէ :
- 18 Խոտորածին առջեւն՝ հպարտութիւն ,
Ու կործանման ըուջեւն ամբարտաւանու-
թեան ոգին ի'երիոյ :
- 19 Խոնարհներուն հետ խոնարհ ռլաշը

- Հպարտոներուն հետ աւար բաժնելէն աղեկ
է :
- 20 Գործքի մէջ խելացութեամբ վարուղը բա-
րիք կը դանէ :
- Ու Տէրոջը ապաւինողը Երանելի է :
- 21 Իմաստուն սիրտ ունեցողը խոհեմ կ'ըսուի .
Եւ շրթանց քաղցրութիւնը դիտութիւն
կ'աւելցընէ :
- 22 Խոհեմութիւնը՝ ունեցողին կենաց աղբիւր է .
Բայց յիմարներուն խրատը յիմարութիւն է :
- 23 Իմաստունին սիրտը իր բերնին իմաստու-
թիւն կուտայ ,
Ու իր շրթունքներուն դիտութիւն կ'աւել-
ցընէ :
- 24 Վայելուչ խօսքերը մեզրի խորիսին պէս է .
Հոգին քաղցր ու ոսկորներուն բժշկու-
թիւն է :
- 25 Ճամբայ կայ որ մարդուն շիտակ կ'երենայ ,
Բայց անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է
- 26 Աշխատող անձը իրեն համար կ'աշխատի .
Քանզի իր բերանը կը պահանջէ իրմէ :
- 27 Անօրէն մարդը չարութիւն կը փորէ ,
Ու անոր շրթունքներուն վրայ իբր թէ այ-
րող կրակ մը կայ :
- 28 Ծուռ մարդը կոիւ կը հանէ ,
Եւ քսուն մտերիմ բարեկամները կը զատէ :
- 29 Անօրէն մարդը իր բնկերը կը խարէ ,
Ու զանիկա դէշ ճամբ սներ կը տանի .
- 30 Նենդութիւններ մտածելու համար աչքերը
կը դոցէ .
Եւ շրթունքները խածնելով չարութիւնը
կը կատարէ :
- 31 Մազի ճերմկութիւնը շիտաց պսակ է ,
Թէ որ անիկա արդարութեան ճամբուն մէջ
է տնւի :

- 32 Երկայնամիտ մարդը հզօր մարդէն աղէկ է ,
Ու իր ոգին զսպողը՝ քաղաք առնողէն :
- 23 Վիճակը ծոցը կը ձդուի ,
Բայց անոր ամէն կարդադրութիւնը Տէրոջ-
մէ է :

ԳԼ. ԺԷ

- 1 Աղէկ է պատառ մը չոր հաց խաղաղութիւ-
նով ,
Քան թէ տուն մը լեցուն զոհեր՝ կոիւովլ :
- 2 Խոհեմ ծառան նախատինք բերող որդիին
կ'իշխէ ,
Ու եղբարց մէջ ժառանդութեան բաժին
կ'առնէ :
- 3 Արծաթի համար հալոց և ոսկիի համար
քուրայ կայ .
Բայց սիրտերը փորձողը Տէրն է :
- 4 Չար մարդը անիրաւին շրթանցը մտիկ կ'ընէ ,
Ու ստախօսը վնասակար լեզուին ականջ կը
դնէ :
- 5 Աղքատը ծաղը ընողը անոր Ստեղծիչը կ'ա-
նարդէ ,
Եւ ծախորդութեան վրայ ուրախացողը ան-
պատիժ պիտի չմնայ :
- Որդւոց որդիները ծերերուն պսակն է ,
Եւ որդւոց պարծանքը իրենց հայրերն են :
Ընտիր խօսքը տնղամին չվայլեր .
Որչափ աւելի ստախօս շրթունքը՝ ազնուա-
կանին :
- 8 Պարզել՝ դըրձածողին առջել պատուական
զոհարի պէս է ,
Ուր որ դառնայ՝ յաջողութիւն կը գտնէ :
- 9 Յանցանքը ծածկողը բարեկամութիւն կը
փնտուէ .

- Բայց զանիկա պատմողը մտերիմ բարեկամ-
ները կը զատէ :
- 10 Խոհեմ մարդուն աւելի կ'ազդէ Հէ յանդի-
մանսւթիւնը ,
Քան թէ հարիւր է հարուած՝ յի-
մարին :
- 11 Չար մարդը միշտ ապստամբութիւն կը փըն-
տըռէ ,
Ու անոր խիստ պատգամաւոր կը խրկուի :
- 12 Ալ աղէկ է ձաղերը գողցուած արջուն առ-
ջեր ելլել ,
Քան թէ յիմարի մը՝ անոր յիմարութեան
ատենը :
- 13 Ով որ աղէկութեան փոխարէն չարիք կը հա-
տուցանէ ,
Չարիքը անոր տունէն պակաս պիտի չըլլայ:
- 14 Կուիւին սկզբնաւորութիւնը ջուրին արձակ-
մանը կը նմանի .
- Ուրեմն վէճը չբոլնկած՝ ետ քաշուէ :
15 Ամբարիշտը արդարացընողը՝ և արդարը ամ-
բարիշտ հանողը՝
Երկուքն այ Տէրոջը առջեր պիղծ են ,
16 Իմասւութիւնը ծախու առնելու զինը ի՞նչ
օդուտ ունի յիմարին ձեռքը ,
Որովհետեւ խելք չունի :
- 17 Բարեկամը ամէն ատեն կը սիրէ ,
Ու եղբայրը նեղութեան առենէ համար ծը-
նած է :
- 18 Պակասամիտ մարդը ձեռքը կու տայ ,
Ու իր բարեկամին համար երաշխաւու կ'ըլ-
լայ :
- 19 Կուիւ սիրողը յանցանք կը սիրէ .
Իր դուռը բարձրացընողը է՛ կործանումը կը
փնտուէ :
- 20 Ծուռ սիրտ ունեցողը աղէկութիւն չգտներ ,

Ու նենգաւոր լեզուով մարդը չարիքի մէջ
կ'իյնայ :

21 Յիմարը ծնանողը տրտմութիւն կը կրէ ,
Եւ անզգամին հայրը չուրախանար :

22 Ուրախ սիրտը դեղի պէս օգտակար է .
Բայց կոտրած սիրտը ոսկորները կը չորցընէ :

23 Անօրէն մարդը ուրիշն ծոցէն կաշառք կ'առ-
նէ ,

Որ արդարութեան ճամբաները ծուէ :

24 Իմաստութիւնը խոհեմ մարդուն առջևն է .
Բայց յիմարին աչքերը երկրին ծայրերն են :

25 Յիմար տղան՝ իր հօրը տրտմութիւն
Ու զինքը ծնանողին դառնութիւն կ'ըլլոյ :

26 Աղէկ չէ արդարէն տուգանք առնելը ?
Ու ու իշխանները ծեծելը՝ իրաւունք չնելուն
համար :

27 Իր խօսքերը զսպողը իմաստուն է ;

Ու երկայնամիտ մարդը հանձարեղ է .

28 Յիմարը անգամ թէ որ լուռ կենայ , իմաս-
տուն՝

Ու իր շրմունքները գոցողը հանձարեղ կը
սեպուի :

ԳԼ. ԺԼ

1 Ինքնահաճոյ մարդը եր ցանկութիւնը կը
փնտուէ

Եւ ամէն խորհուրդի դէմ կը կենայ :

2 Յիմարը խոհեմութենէ չախորժեր ,
Հապա իր սրտին հէլ էլուծը յայտնել ի՞ուո՞ւ :

3 Երբոր ամբարիշտը գայ , անարգութիւն ալ
կու գայ ,

Ու նախատինքի հետ խայտառակութիւն :

4 Մարդուն բերնին խօսքերը խորունկ ջուրեր
են .

Իմաստութեան աղբիւրը առատաբռաղլս գետ
է :

5 Դատաստանի մէջ արդարը սուտ հանելու
համար՝

Ամբարշտին աչառութիւն ընելը աղեկ չէ :

6 Անմիտ մարդուն շրթունքները կուիւի մէջ
կը մտնեն,

Ու անոր բերանը ծեծը կը կանչէ :

7 Անմիտ մարդուն բերանը իրեն կործանում է :

Եւ անոր շրթունքները իր անձին սրոդոյթ-

է :

8 Քսու մարդուն խօսքերը քաղցր պատառ-
ներու պէս են,

Ու անոնք մինչև փորին շտեմարանները կ'իջ-
նեն :

9 Ան որ իր դործքին մէջ թոյլ է,
Ըույլ մարդուն եղբայրն է :

10 Տէրոջը անունը ամուր աշտարակ է .
Արդարը անոր կը դիմէ, ու ապահով ապաս-

տանարան կ'ունենայ :

11 Հարուստին ստացուածքը իր ամուր քա-
ղաքն է,

Ու անոր երևակայութեանը մէջ բարձր բեր-
դի պէս է :

12 Կոտորածէն առաջ մարդուն սիրտը կը հը-
պարտանայ .

Բայց փառաց առջեկն խոնարհութիւնը
- չէրնայ :

13 Ով որ բան հը չլուած պատասխան կու տայ ;
Յիմարութիւն ու նախատինք է անոր :

14 Մարդուն հոդին իր հիւանդութեանը կը համ-
բերէ .

Բայց վիրաւորուած հույին ո՞վ կընայ մսի-
թարել :

15 Խոհեմին սիրտը դիտութիւնը կը վաստըկի .

- Եւ իմաստուններուն ականջը գիտութիւն
կը փնտռէ :
- 16 Մարդուն ընծան անոր ճամբայ կը բանայ ,
Ու զանիկա մեծերուն առջեր կը տանի :
- 17 Իր գատը առաջ սկսողը իրաւունք ունեցող
կը «Եղուած» :
- Բայց երբոր իր սսոխը դայ՝ զանիկա կը քննէ :
- 18 Ալիձակը վէճերը կը դադրեցընէ ,
Ու զօրաւորներուն մէջտեղը որոշում կ'ընէ :
- 19 Աշտացած եղբայր մը ամուր քաղաքէն անտ-
ռէի է .
- Եւ անոր վէճերը բերդի մը նիզերուն կը նը-
մանին :
- 20 Մարդ իր բերնին պտուղէն իր փորը կը կըշ-
տացընէ ,
Ու իր շրթունքներուն արդիւնքէն կը կշտա-
նայ :
- 21 Մահը ու կեանքը լեզուին ձեռքն է ,
Եւ զանիկա սիրողները անոր պտուղը կ'ու-
տեն :
- 22 Առաջնէ կնիկ զտնողը բարիք կը զտնէ ,
Ու Տէրոջմէն շնորհք մը կը ստանայ :
- 23 Աղքատը աղաչելով կը խօսի ,
Բայց հարուստը խիստ պատասխան կու տայ:
- 24 Բարեկամներ ունեցող մարդը բարեկամու-
թիւն ընելու է .
Ու եղբօրմէ աւելի հաստատ բարեկամ կայ :

ԳԼ. ԺԹ

- 1 Իր կատարելութեանը մէջ քալող աղ բատը
Նենդաւոր շրթունք ունեցող յիմարէն ա-
ղէկ է :
- 2 Հոգիին տղիտութիւնը աղէկ չէ ,
Ու ստքերովը արտորացողը կը սահի :

- 3 Մարդուն յիմարութիւնը անոր ճամբան
կ'աւրէ ,
- Եւ անոր սիրտը Ցէրոջը գէմարտունջ կ'ընէ :
4 Հարստութիւնը շատրարեկամներ կ'աւելցընէ .
Բայց աղքատը իր բարեկամէն կը զատուի :
- 5 Սուտ վկան անպարտ պիտի չմնայ ,
Ու ստութիւններ խօսողը պիտի չազատի :
- 6 Ըատերը առատածեռն մարդուն հաճութիւ-
նը կը փնտուեն ,
Ու ամէն մէկը պարզեատու մարդուն բա-
րեկամ կ'ըլլայ :
- 7 Աղքատին բոլոր եղբայրները անկէ կը զըդ-
ուին .
- Անոր բարեկամները՝ ալ աւելի անկէ կը հե-
ռանան .
- Անիկա ոչինչ խօսքերու ետեէ կ'իյնայ ,
8 Խելք վաստրկողը իր հոգին կը սիրէ .
Իմաստութիւն պահողը բարիք պիտի գտնէ :
9 Սուտ վկան անպարտ պիտի չմնայ ,
Ու ստութիւններ խօսողը պիտի կորսուի ,
10 Ցիմարին փափկութիւն չփայլէր .
Որչափ աւելի ծառայի մը՝ իշխաններու վրայ
իշխել :
- 11 Մարդուն խոհեմութիւնը անոր բարկութիւ-
նը կը զսպէ ,
Եւ յանցանք ներելը անոր պարծանք է :
12 Թագաւորին բարկութիւնը առոյգ առիւծի
մոնշիւնին կը նմանի ,
Իսկ անոր հաճութիւնը խստի վրայի ցողին
պէս է :
- 13 Անմիտ տղան իր հօրը թշուառութիւնն է ,
Ու կնկան կոիւները շարունակ կաթիներու
պէս են .
- 14 Տունը ու ստացուածքը հայրերէն նայ-ժ
ժառանգութիւն են .

Բայց խոհեմ կնիկը Տէրոջմէ է :

15 Ծուլութիւնը խորունկ քուն կը բերէ ,

Եւ թոյլ մարդը անօժի կը մնայ :

16 Պատուիրանքը պահողը իր հոգին կը պահէ .

Իր ձամբաները անարգողը պիտի մեռնի :

17 Աղքատին ողորմութիւն ընսղը Տէրոջը փոխ կու տայ ,

Ու անիկա անոր հատուցում պիտի ընէ :

18 Քանի որ յոյս կայ՝ տղադ խրատէ ,

Եւ անոր մահուանը կամակից մի ըլլար :

19 Խիստ բարկացող մարդը վսած կը կրէ .

Վասն զի թէ որ անգամ իւ աղատես՝ նորէն ընելու ես :

20 Խրատը լսէ և կրթութիւնը ընդունէ ,

Որ քու ետքի ատենդ իմաստուն ըլլաս .

21 Մարդուն սրտին մէջը շատ դիտաւորութիւններ կան ,

Բայց Տէրոջը խորհուրդը հաստատուն պիտի մնայ :

22 Մարդուն ողորմածութիւնը իր փառքն է .

Ու աղքատը ստախօսէն աղէկ է :

23 Տէրոջը երկիւղը կենաց պատճառ է ,

Եւ զանիս ունեցող կուշտ կը պառկի , ու ձախորդութեան չհանդիպիր :

24 Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը կը խոթէ ,

Ու զանիկա իր բերանը անդամ չդարձներ :

25 Ծաղը ընողը ծեծէ , ու միամիտը խելացի կ'ըլլայ .

Եւ թէ որ իմաստունը յանդիմանես՝ հանձարը կը հասկընայ :

26 Եր հայրը կործանողը ու էր մայրը վուրնտողը Ամօթ ու նախատինք բերող տղայ մըն է :

27 Որդեակ իմ , ետ կեցիր ան խրատը մտիկ ընելէն ,

- Որ +է՞ւ իմաստութեան խօսքերէն կը խռոր-
ցընէ :
- 28 Զար վկան արդարութիւնը ծաղր կ'ընէ ,
Ու ամբարիշտներուն բերանը անիրաւութիւն
կը կլէ :
- 29 Ծաղր ընողներուն համար գատաստաններ՝
Եւ անմիտներուն կոնակին համար ծեծեր
պատրաստուած են :

ԳԼ. Ի

- 1 Գիինին ծաղր ընող է , ու ցքին կոխւ հանող ,
Եւ ովոր ասոնց անձնատուր կ'ըլլայ՝ իմաս-
տուն չըլլար :
- 2 Թագաւորին ահը առայդ առիւծի մոնչիւ-
նին պէս է ,
Ու զանիկա բարկացընողը իր անձին մխաս
կ'ընէ :
- 3 Կոխւէն ետ կենալը մարդուն փառք է ,
Բայց ամէն յիմար կուուասէր է :
- 4 Ծպյլ՝ Զմեռ է ըսելու , էւրինը չէրկեր .
Ուստի հունձքի ատենը պիտի մուրայ , ու
րան մը պիտի չունենայ :
- 5 Մարդու մը սրտին մէջ խորհուրդը խորդունկ
ջուրերու պէս է .
Բայց խելացի մարդը զանիկա կը հանէ :
- 6 Մարդոցմէ շատերը իրենց բարերարութիւնը
կը հրատարակեն .
- Բայց հաւատարիմ մարդ մը ո՞վ կընայ գըտ-
նել :
- 7 Իր անարատութեանը մէջ քալողը արդար է .
Անոր որդիները իր ետևէն երջանիկ պիտի
ըլլան :
- 8 Դատաստանի աթոռը նստող թագաւորը
իր աչքերով ամէն չարիքը կը ցրուէ :

- 9 Ո՞վ կրնայ ըսել թէ իմ սիրտս սրբեցի ,
իմ մեղքէս մաքրուեցայ :
- 10 Երկու տեսակ իշուրէ քար , երկու տեսակ
չափ :
- Հաւասարապէս Տէրոջը առջեր պիղծ են :
11 Մինչև անդամ տղու մը վարքին մաքրու-
թիւնը և ուղղութիւնը
- Անոր գործքերէն կը հասկըցուի :
- 12 Լոող ականջը ու տեսնող աչքը՝
Երկուքն ալ Տէրը ստեղծեր է :
- 13 Քունը մի սիրեր որ չըլլայ թէ աղքատանաս .
Աչքերդ բաց որ հացով կշտանաս :
- 14 Ծախու առնողը գէշէ , գէշէ՝ կ'ըսէ .
Բայց երբոր երթայ՝ անատենը կը պարծենայ :
- 15 Ոսկի ու շատ գոհար կը գտնուի .
Բայց զիտութեան շրթունքները մեծադին
զարդեր են :
- 16 Օտարականի մը երաշխաւոր եղողին զղեստը
առ .
- Եւ օտար կնկան համար երաշխաւոր եղողին
զրաւ առ :
- 17 Ստութեան հացը մարդուն ախորժելի է ,
Բայց ետքը անոր բերանը խիճով պիտի լե-
ցուի :
- 18 Դիտաւորութիւնը խորհրդով կը հաստա-
տուի .
- Ուստի խոհեմութեամբ պատերազմ ըրէ .
- 19 Բանսարկութեան պարտողը դաղտնիքը կը
յայտնէ .
- Ուրեմն շրթունքներով շողոքորթութիւն
ընողին հետ հաղորդակցութիւն մի ը-
ներ :
- 20 Ով որ իր հայրը ու մայրը կ'անիծէ ,
Անոր ճրագը մուխթ խաւարի մէջ պիտի մա-
րի :

- 21 Կայ ժառանդութիւն՝ որ սկիզբը արտորնօք
կ'առնուի .
- Բայց անոր վերջը պիտի չօրհնուի :
- 22 Չարութեան փոխարէնը հատուցանեմ մի
ըսեր .
- Տէրոջը սպասէ, ու անիկա քեզ պիտի ա-
զատէ :
- 23 Երկու տեսակ էւէտէ քարը Տէրոջը առջել
պիղծ է,
- Ու նենդաւոր կշիռքը աղեկ չէ :
- 24 Մարդուն քայլերը Տէրոջմէն է .
- Ուստի մարդը իր ճամբան ի՞նչպէս հասկը-
նայ :
- 25 Անխորհրդաբար բան մը նուիրելը , և ուխտ
ընելէն ետքը քննութիւն ընելը
Մարդուն որոդայթ մըն է :
- 26 Իմաստուն թագաւորը ամբարիշտները կը
ցրուէ .
- Ու անիւը անոնց վրայ կը դարձընէ :
- 27 Մարդուն հոգին Տէրոջը լոյսն է ,
Սրտին բոլոր շտեմարանները կը քննէ :
- 28 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը թագա-
ւորը կը պահէն .
- Անիկա ալ իր աթոռը ողորմութեամբ կը
հաստատէ :
- 29 Երիտասարդներուն զարդը անոնց ոյժն է ,
Եւ ծերոց փառքը ալևորութիւնն է :
- 30 Վէրքի նշանները ու փորի շտեմարանները
հասնող հարուածները
Չար մարդուն մաքրողական գեղ են :

ԳԼ. ԻԱ

1 Թագաւորին սիրտը ջնւրի վտակներու ու-
է Տէրոջը ծեռքին մէջ ,

Զանիկա որ կողմը ուզէ կը դարձընէ :

2 Մարդուն ամէն ճամբան իրեն ուղիղ կ'երևնայ :

Բայց Տէրը սիրտերը իը կշռէ :

3 Արդարութիւն և իրաւունք գործելը
Զոհէն աւելի ընդունելի է Տէրոջը :

4 Աչաց ամբարտաւանութիւնը և սրտի հպարտութիւնը

Եւ ամբարշտաց լոյաը մեղք է :

5 Աշխատասէր մարդուն խորհուրդները՝ միայն
առատութիւն իւ բերէն .

Բայց ամէն արտորացող միայն կարօտութիւն իւ բերէ :

6 Սուտ լեզուով զանձեր վաստըկիլը

Մահը փնտուսղներուն հալածած ունայնութիւնն է :

7 Ամբարիշտներուն բռնութիւնը զանոնք պիտի կորսընցընէ .

Վասն զի իրաւունք ընել չեն ուզեր :

8 Երբոր մարդուն ճամբան ծուռ է, կը խոտորի .

Բայց մաքուր եղողին գործքը ուղիղ է :

9 Աղէկ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլքան թէ կոռուասէր կնկան հետ մեծ տան մէջ :

10 Ամբարիշտ մարդուն հոդին չարութեան կը ցանկայ ,

Ու անոր ընկերը անոր առջել շնորհք չըդրտներ :

11 Թէ որ ծաղը ընողը տուղանքի հանդիպի ,
միամիոր իմաստուն կ'ըլլայ ,

Եւ թէ որ իմաստունը իրատուի , գիտութիւն կը ստանայ :

12 Արդարը խոհեմութեամբ ամբարշտին տունը կը դիտէ ,

- Եւբոր ամբարիշտները չարութեան համար
կը կործանին :
- 13 Ով որ աղքատին աղաղակը չսելու համար
իր ականջը կը գոցէ ,
Ինքն ալ պիտի աղաղակէ , ու իրեն լսող պի-
տի չըլլայ :
- 14 Գաղտնի պարդեւը բարկութիւնը կ'իջեցընէ ,
Նւ ծոցը ու լնծան սաստիկ կատա-
ղութիւնը և ու ու ու զնէ :
- 15 Իրաւունքը ընելը արդարին ուրախութիւն է ,
Բայց անիրաւութիւն ընողներուն տանջտնք
է :
- 16 Խոհեմութեան ճամբայէն մոլորող մարդը
Մեռելներուն ժողովքին մէջը կ'իջնէ :
- 17 Ուրախութիւն սիրողը կարօտութեան մէջ
կ'իյնայ .
- Գինին ու եղը սիրողը չհարատանար :
- 18 Ամբարիշտը արդարին համար ,
Ու . անօրէնը ուղեղներուն համար փրկանիք
կ'ըլլայ :
- 19 Աղէկ է անապատ տեղ մը ընակիլ՝
Քան թէ կոռւասէր ու բարկացող կնկան
հետ :
- 20 Իմաստունին ընակարանին մէջ ցանկալի
դանձ ու եղ կը գտնուի .
- Բայց անմիտ մարդը իր ունեցածը կը կլէ :
- 21 Արդարութեան ու ողորմածութեան հետե-
ւողը
կեանք , արդարութիւն և փառք պիտի
գտնէ :
- 22 Իմաստունը զօրաւորներուն քաղաքը կ'ելլէ ,
Եւ անոնց ապաւինած ամրութիւնը կը փըլ-
ցընէ :
- 23 Իր բերանը ու լեզուն պահողը
Իր հոգին նեղութիւններէն կը պահէ :

- 24 Հպարտութեամբ և բարկութեամբ վարուող
մարդուն անունը
Հպարտ և յանդուցն ծաղր ընող ԷՇՈՒՔ :
- 25 Ծոյլին ցանկութիւնը զանիկա կը մառցընէ ,
Վասն զի անոր ձեռքերը աշխատիլ չեն ու-
զեր :
- 26 Անիկա ամէն օր ստատիկ կը ցանկայ .
Իսկ արդարը կու տայ ու չխնայեր :
- 27 Ամրարիշտներուն զոհը պիղծ է ,
Մանաւանդ երբոր զանիկա չար դիտաւո-
րութեամբ կը մատուցանեն :
- 28 Սոււտ վկան պիտի կորսուի .
Բայց լսող մարդը հաւատարմութեամբ պի-
տի խօսի :
- 29 Ամրարիշտ մարդը իր երեսը կը պինտցընէ .
Բայց ուղիղը իր ճամբաները կը շխտկէ :
- 30 Իմաստութիւն , հանձար կամ խորհուրդ մը
չկայ ,
Ու Տէրոջը դէմ ինույ :
- 31 Պատերազմի օրուան համար ձին կը պատ-
րաստուի ,
Բայց փրկութիւնը Տէրոջմէ է :

ԳԼ. ԻԲ

- 1 Բարէ անունը շատ հարստութենէն աւելի
ընտիր է .
Ու շնորհքը արծաթէն ու ոսկիէն աղէկ է :
- 2 Հարուստը ու աղքատը իրարու կը հանդի-
պին .
Անոնց ամէնը ստեղծողը Տէրն է :
- 3 Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ ու կը զգու-
շանայ :
Բայց միամիտները առաջ կ'անցնին ու զնաս
կը կրեն :

4 Խռնարհութեան և Տէրոջը Երկիւղին վախ-
ճանը

Հարստութիւն, փառք ու կեանք է :

5 Ծուռ մարդուն ճամբուն մէջ փուշեր ու ո-
րոգայթներ կան .

6 Իր հոգին պահողը անոնցմէ հեռու կ'ըլլայ :

6 Կրթէ մանուկը իր ճամբան սկսած ատենը ,
Որ իր ծերութեան ատենն ալ անկէ չխո-

տորի :

7 Հարուստը աղքատներուն վրայ կը տիրէ ,
Ու փոխ առնողը փոխ տուողին ծառայ կ'ըլ-
լայ :

8 Չարութիւն ցանողը ունայնութիւն կը հնձէ ,
Եւ անոր բարկութեանը գաւազանը պիտի
կորսուի :

Աղէկ աչք ունեցողը օրհնած կ'ըլլայ ,

Վասն զի իր հացեն աղքատին կու տայ :

10 Ծաղը ընողը թէ որ վուշնտես , կոփւը կ'անց-
նի ,

Ու վէճը և անարդանքը կը դադարի :

11 Սրտի մաքրութիւն սիրողին շրթունքներուն
վրայ շնորհք կայ ,

Ու թագաւորը անոր բարեկամ կ'ըլլայ :

12 Տէրոջը աչքերը դիտութիւնը կը պահպանեն ,
Եւ ինքը անօրէնին խօսքերը կ'աւրէ :

13 Ծոյլը կ'ըսէ , Դուրսը առիւծ կայ ,

Հրապարակին մէջը պիտի մեռցուիմ :

14 Օտար կնիկներուն բերանը խորունկ փոս է ,
Տէրոջը ատելի եղողը հոն կ'իյնայ :

15 Մանուկին սրտին մէջ յիմարութիւնը կա-
պուած է .

Զանիկա խրատի գաւազանը կը հեռացընէ
անկէ :

16 Իր սրացածութէ շատցընելու համար աղքա-
տին զրկանք ընողը

- Ու հարուստին տուողը անշուշտ կարօտութեան կը հասնի :
- 17 Ականջդ ծռէ ու իմաստուններուն խօսքերը մտիկ ըրէ ,
Եւ քու սիրտդ իմ՝ գիտութեանս տուր .
- 18 Վասն զի թէ որ անոնք քու սրտիդ մէջը
պահես , հաճելի բան է .
Անոնք քու շրթունքներուդ վրայ ալ պիտի
հաստատուին :
- 19 Ահա քեզի ու բաները այսօր իմացուցի ,
Որպէս զի քու ապաւինութիւնդ Տէրոջը
վրայ ըլլայ :
- 20 Միթէ ես քեզի շատ սնդամ խրատներով
Ու գիտութեամբ չգրեցի :
- 21 Որ քեզի ճշմարիտ խօսքերուն ստուգութիւնը սորվեցընեմ ,
Որ քեզի հարցընողներուն ճշմարիտ խօսքերով
պատասխան տաս :
- 22 Աշքատը մի կողոպտեր իր աշքատութեանը համար ,
Ու տնանկը դատաստանի մէջ մի կոխեր .
- 23 Վասն զի Տէրը անոնց իրաւունքը պիտի
պաշտպանէ ,
Եւ զանոնք կողոպտողներուն հոգին պիտի
կողոպտէ :
- 24 Բարկացող մարդուն հետ ընկերութիւն
մի ըներ .
Ու ցասկոտ մարդուն հետ մի երթար .
- 25 Որ չըլլայ թէ անոր ճամբաները սորվիս ,
Եւ քու հոգւոյդ որոգայթ վաստըկիս :
- 26 Զեռք տուողներէն մի ըլլար .
Ու ու պարտքի հաւար երաշխաւոր եղողներէն .

27 Թէ որ վճարելու կարողութիւն չունիս ,
ինչու համար տակեդ քու անկողինդ առնեն ,
28 Զըլայ որ տեղէն վերցընես ան վաղեմի սահ-
մանին նշուն ,
Որ քու հայրերդ դրեր են :

29 Իր գործքին մէջ ժիր մարդ մը կը տեսնե՞ս ,
Անիկա թագաւորներուն առջեր պիտի կայնի .
Անշան մարդոց առջեր պիտի չկայնի :

ԳԼ. ԻԳ

- 1 Երբոր իշխանի հետ սեղան նստիս ,
Առջեդ դրուածը աղեկ նայէ .
- 2 Ու թէ որ դուն ախորժակի տէր ժորդ ես ,
Կոկորդիդ վրայ դանակ դիր :
- 3 Անոր ազնիւ կերակուրներուն մի ցանկար .
Վասն զի անոնք խարեւութեան հաց են :
- 4 Հարուստ ըլլալու մի աշխատիր .
Քու խորհուրդէդ ետ կեցիր :
- 5 Աչք պիտի տնկե՞ս ան բանին որ ոչինչ է .
Անիկա անշուշտ իրեն թեւեր կը շնիէ ,
Ու արծիւի պէս օդը կը թռչի :
- 6 Զար աչք ունեցողին հացը մի ուտեր ,
Եւ անոր ազնիւ կերակուրներուն մի ցան-
կար .
- 7 Վասն զի անիկա իր սրտին մէջը ինչպէս որ
կը մտածէ , այնպէս է .
Կեր ու իմէ կ'ըսէ քեզի ,
Բայց անոր սիրոը քեզի հետ չէ :
- 8 Կերած պատառդ պիտի փսխես ,
Ու հաճելի խօսքերդ պիտի էորսընցընես :
- 9 Յիմարին ականջներուն մի խօսիր ,
Քանդի քու խօսքերաւդ իմաստութիւնը
կ'անարդէ :

- 10 Վաղեմի սահմանին Նշանը տեղէն մի վերցը-
ներ ,
Ու որբերուն արտերը մի մտներ .
- 11 Քանզի անոնց Վրէժինդիրը զօրաւոր է ,
Եւ քեզի գէմ անոնց իրաւունքը անիկա պի-
տի պաշտպանէ :
- 12 Քու սիրտդ խրատի տուր ,
Ու ականջներդ՝ գիտութեան խօսքերուն :
- 13 Տղայէն խրատը մի կտրեր ,
Վասն զի թէ որ զանիկա զաւազանով ծե-
ծես , չմեռնիր :
- 14 Դուն անիկա զաւազանով կը ծեծես ,
Բայց անոր հողին դժոխքէն կ'ազատես :
- 15 Որդեակ իմ , թէ որ քու սիրտդ իմաս-
տուն ըլլոյ ,
Իմ սիրտս ալ պիտի ուրախանայ :
- 16 Ու երբոր քու շրթունքներդ ուղիղ բաներ
խօսին ,
Իմ երիկամունքներս պիտի ցնծան :
- 17 Քու սիրտդ մեղաւորներուն չնախանձի ,
Հապա ամէն օր Տէրոջը վախիին մէջ եղեր ,
- 18 Վասն զի իրաւցընէ վախճան մը կայ ,
Ու քու յոյսդ պիտի չկտրի :
- 19 Որդեակ իմ , լոէ ու իմաստուն եղեր ,
Եւ քու սիրտդ ուղիղ ճամբուն մէջ շիտկէ :
- 20 Մի ընկերանար դինեմոլներուն հետ ,
Ու իրենց մարմինը մաշողներուն հետ .
- 21 Վասն զի զինեմոլը ու շոայլը աղքատ կ'ըլ-
լան .
Եւ լուր քունը պատըռտած հանդերձներ կը
հազցըն :
- 22 Հնազանդութիւն ըրէ հօրդ որ քեզ ծներ է ,
Ու մի անարդեր քու մայրդ՝ երբոր կը պառւի :

- 23 Ճշմարտութիւնը ծախու առ ու զանէն մի
ծախեր .
- Նաև ապէս իմաստութիւնը , խրատը ու հան-
ճարը :
- 24 Արդարին հայրը շատ պիտի ցնծայ ,
Եւ իմաստուն զաւակ ծնանողը անոր վրայ
պիտի ուրախանայ :
- 25 Թող քու հայրդ ու մայրդ +ու կրոդ ուրա-
խանան ,
Ու քեզ ծնանողը թող ցնծայ :
- 26 Որդեակ իմ , քու սիրտդ ինծի տուր ,
Եւ քու աչքերդ թող իմ ճամբաներս դի-
տեն .
- 27 Վասն զի պոռնիկը խորունկ փոս է ,
Ու օտար կնիկը նեղ ջրհոր է .
- 28 Եւ անիկա դողի պէս դարանը կը մտնէ ,
Ու մարդոց մէջ անհաւատարիմները կ'աւել-
ցընէ :
- 29 Որո՞ւնն է վայը . որո՞ւնն է ոհը .
Որո՞ւնն են կոիւները . որո՞ւնն են տրտունջ-
ները .
- Որո՞ւնն են առանց պատճառի վէրբերը .
Որո՞ւնն է աչաց կարմրութիւնը :
- 30 Գինիին քովո մնացողներուն ,
Խառնած գինին փնտուելու դացալներուն :
- 31 Ար նայիր գինիին կարմրութեանը ,
Գաւաթին մէջ իր գոյնը ցուցընելուն ու շե-
տակ վազելուն .
- 32 Անիկա ետքը օձի պէս կը խածնէ ,
Ու քարրի պէս կը խայթէ :
- 33 Անէւ երւը քու աչքերդ օտար կնիկներու
պիտի նային ,
- Եւ քու սիրտդ ծուռաներ պիտի խօսի .
- 34 Եւ ծովուն մէջը պառկողի պէս

Ու կայմի վրայ պառկողի պէս պիտի ըլլաս :
35 Եւ դէրէ ը-է-

Զիս ծեծեցին , ու ես ցաւ մը չզգացի ,
Լնծի զարկին , ու ես բան մը չիմացայ .
Ե՞րբ պիտի արթըննամ ,
Որ զանիկա նորէն փնտռեմ :

ԳԼ. ԻԴ

1 **Ղ**ար մարդոց մի նախանձիր ,

Ու անոնց հետ կենալու մի ցանկար .

2 **Վ**ասն զի անոնց սիրտը բռնութիւն կը խոր-
հի ,

Եւ անոնց շրթունքները վնասներու վրայով
կը խօսին :

3 **Ց**ունը իմաստութեամբ կը շինուի ,

Ու հանճարով կը հաստատուի :

4 **Ե**ւ շտեմարանները գիտութեամբ՝

Ամէն դէստ պատուական ու վայելուչ գան-
ձերով կը լեցուին :

5 **Ի**մաստուն մարդը զօրաւոր կ'ըլլայ .

Ու գիտութիւն ունեցողը ոյժը կ'աւելցընէ :

6 **Վ**ասն զի պատերազմդ խոհեմութեամբ կ'ը-
նես .

Եւ ազատութիւնը խօրհրդականներու շա-
տութիւնով կ'ըլլայ :

7 **Ի**մաստութիւնը յիմարին համար շատ բար-
ձըր է .

Անիկա դրանը մէջ իր բերանը չբանար :

8 Ով որ չարութիւն ընել կը մնածէ ,

Անիկա նենդամիտ պիտի ըսուի :

9 Յիմարութեան խօրհուրդը մեղք է ,

Եւ ծաղր ընողր մարդոց զղուելի է :

10 Թէ որ նեղութեան ցը թուլաս ,

Ոյժդ քիչ է :

- 11 Ազատէ զանոնք որ մեռցուելու կը տարուին,
Ու սպաննուելու վրայ եղողները աշտելէն
ետ մի կենար :
- 12 Թէ որ ըսես թէ Մենք ասիկա չդիտցանք,
Ահա սիրտերը կշուղը ինքը կը հասկընայ .
Ու քու հողիդ պաշտպանողը ինքը դիտէ ,
Եւ ամեն մարդուն իր դորձքին չափովը պիտի հատուցանէ :
- 13 Որդեակ իմ , մեղք կեր , որ աղէկ է ,
Եւ մեղքախորիսխ իւր , որ քմացդ քաղցը է :
- 14 Իմաստութեան ճանաչումն ալ քու հոգիիդ
այնպէս +առց պէտէ ըլլա ,
Թէ որ զանիկա զտնես .
Եւ վախճան մը կայ ,
Ու քու յոյսդ պիտի չկտրի :
- 15 Ով չար , արդարին տանը դարանակալ մի
ըլլար ,
Անոր բնակարանը մի աւրեր :
- 16 Վասն զի արդարը թէե եօթը անդամ ալ
իյնայ՝ պիտի կանդնի .
Բայց չարերը ճախորդութեան մէջ պիտի իյնան :
- 17 Երբոր քու թշնամիդ իյնայ՝ մի ուրախանար ,
Աւ երբոր անոր ոտքը սահի՝ քու սիրտոյ
թող չցնծայ :
- 18 Զըլլայ որ Տէրը տեսնէ ու իրեն անհաճոյ երենայ ,
Եւ իր բարկութիւնը անոր վրայէն դարձընէ :
19 Զարագործներուն համար մի սրտմտիր ,
Ու ամբարիշտներուն մի նախանձիր .
20 Վասն զի չար մարդը բայրէ վախճան չունենար .

- Ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի :
- 21 Որդեակ իմ, Տէրոջմէ ու թաղաւորէն
վախցիր,
- Եւ խոռվարար մարդոց հետ մի խառնուիր :
- 22 Քանզի անոնց կործանումը յանկարծ կ'ըլ-
լայ,
- Ու երկուքին ալ պատուհասը ովլ դիտէ :
- 23 Աս բաներն ալ իմաստուններուն յարու-
է.
- Դատոստանի մէջ աչտութիւն ընելը աղեկ
չէ :
- 24 Ով որ ամբարշտին կ'ըսէ թէ Դուն արդար
ես,
- Ազգերը անոր անեծը պիտի տան,
- Ու ժողովուրդները զանիկա պիտի անարդեն :
- 25 Բայց յանդիմանութիւն տուողներուն շը-
նորհ.ք կ'ըլլայ,
- Եւ անոնց վրայ բարի օրհնութիւն կու դայ :
- 26 Ծիտակ պատասխան տուողը
Ծրթունքներ կը համբուրէ :
- 27 Դուրիսի գործքդ կանոնաւորէ,
- Եւ զանիկո քու արտիդ մէջ կարդի դեր,
- Ու տունդ ետքը շինէ :
- 28 Քու դրացիիդ դէմ զուր տեղը վկայու-
թիւն մի ըներ,
- Եւ քու շրթունքներովդ մի խարեր :
- 29 Մի ըսեր թէ Անիշա ինծի ինչպէս որ ըրաւ,
ես ալ անոր այնպէս պիտի ընեմ,
- Ան մարդուն իր գործքին համնմատ հատու-
ցոււ զիտի ընեմ :
- 30 Ծոյլ մարդուն արտին քովէն՝
Ու պակասամիտ մարդուն այդիին քովէն
անցայ .

- 31 Եւ ահա ամենուն մէջը փուշեր բուսեր էին ,
Ու անոնց երեսը եղինձներ ծածկեր էին ,
Եւ անոր քարէ պատը փլած էր .
- 32 Ու երբոր շահիստ տեսայ՝ մտրիս մէջը պա-
հեցի ,
- Առոր նայեցայ ու անիւ խրատ առի :
- 33 Թէ որ քիչ մը քնանաս , քիչ մը նիրհես ,
Ու քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնես ննջելու
համար ,
- 34 Քու աղքատութիւնդ ճամբորդի պէս պիտի
գայ ,
- Եւ քու կարօտութիւնդ՝ սպառաղինեալ
մարդու պէս :

ԳԼ. ԻԵ

- 1 Առոնք ալ Սողոմոնին առակներն են , որ
Յուդայի Եղեկիա թագաւորին մարդիկը օրի-
նակեցին :
- 2 Բանը ծածկելը Աստուծոյ փառքն է .
Բայց թագաւորներուն փառքը բանը աղէն
քննելն է .
- 3 Երկնից բարձրութիւնը ու երկրիս խորու-
թիւնը
- Եւ թագաւորներուն սիրտը չքննուիր :
- 4 Վերցուր արծաթէն կղկղանքը ,
Ու ոսկերիչին համար հաւաք անօթ կ'ելէ :
- 5 Վերցուր թագաւորին առջևէն ամբարիշտը ,
Ու անոր աթոռը արդարութեամբ կը հաս-
տատուի :
- 6 Թագաւորին առջևը մի պարծիր ,
Եւ մեծերուն տեղը մի կենար .
- 7 Վասն զի աղէկ է որ քեզի ըսեն թէ չոս ե-
լիր .
- Քան թէ քու աչքերուդ տեսած իշխանին
առջևը վար իջեցընեն քեզ :

- 8 Կոխւի համար շուտով դուրս մի ելեկը .
 Զըլլայ թէ երբոր ընկերդ քեզ ամչցընէ ,
 Դուն վերջը ինչ ընելիքդ չէ ունասա :
 9 Ընկերիդ հետ քու դատդ վարէ ,
 Բայց դաղտնիքը ուրիշն մի յայտներ .
 10 Զըլլայ որ լսողը քեզ անարդէ .
 Ու դէշ անունդ անջնջելի մնայ :
 11 Յարմարութեամբ ըսուած խօսքը՝
 Արծաթէ զարդերու մէջ որուած ոսկիէ
 Խնձորներու կը նմանէ :
- 12 Իմաստունին յանդիմանութիւնը՝ մտիկ ընող
 ականջին
 Ոսկիէ ող ու մաքուր ոսկիէ մանեակ է :
 13 Հաւատարիմ դեսպանիր՝ զի՞նքը իրկողներուն
 Հունձրի ատենի ձիւնին զովութեանը պէս է ,
 Եւ իր տիրոջը հողին կը զուարձացընէ :
 14 Սուտ առատաձեռնութեան վրայ պարծեն-

ցողը

- Անանձեւ ամազերու ու հովի ունէ է :
 15 Համբերութեամբ իշխանին սիրտը կը շինուի
 Եւ անոյշ լեզուն ոսկորներ կը կոտրէ :
 16 Թէ որ մեղք զտնես՝ քեզի բաւական եղածին
 չափ կեր ,
 Զըլլայ որ անով կշտանաս ու զանիկա փըս-
 խես :
 17 Քու ոտքդ դրացիիդ տունը յաճախ չկոխէ ,
 Զըլլայ որ քեզմէ ձանձրանայ ու քեզ ատէ :
 18 Իր դրացիին համար սուտ վկայութիւն ը-
 նողը
 Ուռի , սուրի և որած նետի ունէ է :
 19 Նեղութեան օրը անհաւատարիմ մարդու
 սպաւինելը
 Փշուող ակռայի և դիւրագլոր ոտքի տողա-
 ւնելու ունէ է :

- 20 Տրտում մարդուն առջեր երգեր երգողը
Ցուրտ օրը էր զգեստը հանողին,
Կոյ բորակի վրայ լուծուած քացախին է
Նշանի :
- 21 Թէ որ թշնամիդ անօթի է, անոր հաց կեր-
ցուր ,
Ու թէ որ ծարաւ է, անոր ջուր խմցուր .
- 22 Քանզի առանի ընկըլ անոր զլսուն վրայ կրա-
կի կայծեր կը դիզես ,
Եւ Տէրը քեզի հատուցում պիտի ընէ :
- 23 Հիւսիսային հովը անձրեր կը ցրուէ ,
Ու խոժոռ դէմքը՝ չարախօս լեզուն :
- 24 Աղէկ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլ ,
Քան թէ կոռւասէր կնկան հետ մեծ տան
մէջ :
- 25 Ինչպէս է պաղ ջուրը ծարւած մարդուն ,
Ասանկ ալ է հեռու երկրէ եկոծ բարի լուրը :
- 26 Զար մարդուն առջեր իյնող արդարը
Պղտորուած աղբիւրի ու աւրուած ակի է
Նշանի :
- 27 Շատ մեղը ուտելը աղէկ չէ ,
Եւ մարդուն իր փառքը փնտռելը փառք չ :
- 28 Իր ողին չզսպող մարդը
Փլած ու անպարիսպ քաղաքի պէս է :

ԳԼ. Ի՞՞

- 1 Ինչպէս որ ամառուան մէջ ձիւն , և հունձ-
քի ատեն անձրեն
Այնպէս ալ յիմարին պատիւ չվայլեր :
- 2 Ինչպէս որ ճնճղուկը կը պտըտի , ու ծիծեռ-
նիկը կը թռչի ,
Այնպէս ալ առանց պատճառի անէծքը
չդար :
- 3 Զիւն խարազան ու իշուն սանձ

- Եւ յիմարներուն կոնակին գաւազան պէտք է :
 4 Յիմարին իր յիմարութեանը համեմատ պատասխան մի տար ,
 2 ըլլայ որ դուն ալ անոր նմոն ըլլաս :
 5 Յիմարին իր յիմարութեանը համեմատ պատասխան տուր ,
 Զըլլայ որ անիկա վիճաքը իմաստուն կարծէ :
 6 Յիմարին ձեռքովը խօսք խըկողը
 իր ոտքերը կը կտրէ ու վխաս կը քաշէ :
 7 Ինչու որ կաղին ոտքերը կ'երերան ,
 Այնպէս ալ յիմարին բերնին մէջ առակը :
 8 Յիմարին պատիւ տուողը
 Քարակոյտի մը մէջ պատուաչան քարերու
 ծրար դնողն կը նմանի :
 9 Առակը յիմարին բերնին մէջ
 գինովին ձեռքը մտնող փուշին պէս է ,
 10 Մէծ է ամէն բան Ստեղծողը ,
 Որ յիմարին վարձք կու տայ , և յանցաւորներուն վարձք կու տայ :
 11 Ինչու որ շունը իր փսխածին կը դառնայ ,
 Այնպէս ու յիմարը իր յիմարութեանը կը դառնայ :
 12 Զինքը իմաստուն կարծող մարդ մը տեսա՞ր .
 Աւելի յոյս կայ յիմարէն քան թէ անկէ :
 13 Ծոյլը կ'ըսէ թէ ճամրուն մէջ առիւծ կայ ,
 Հրապարակներուն մէջ առիւծ :
 14 Ինչու որ դուռը իր ծղխնիներուն վրայ կը դառնայ ,
 Այնպէս ալ ծոյլը իր անկողինին վրայ :
 15 Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջո կը խոթէ ,
 Ու բերանը անդամ տանելու դժուարութիւն
 կը զդայ :
 16 Ծոյլը իր աչքերուն
 Խելացի պատասխան տուող եօթը մարդէն
 աւելի իմաստուն կ'երևնայ :

- 17 Երենը չեղած դատին համար բարկացող անցաւորը
Ըունը ականջներէն բռնողին պես է :
- 18 Ինչպէս կատղած մարդը՝ որ կրակի կայծեր,
նետեր ու մահ կը ցանէ ,
- 19 Այնպէս է ան մարդը՝ որ իր բարեկամին
նենդութիւն կ'ընէ ,
- Ու Երեւ կ'ըսէ , Ահա կատակ ըրի :
- 20 Առանց փայտի կրակը կը մարի ,
Եւ թէ որ քսու չըլլայ , կոփւը կը դադարի :
- 21 Ինչպէս ածուխը կայծերուն , ու փայտը կրակին ,
Այնպէս է կոռուասէր մարդը վէճ բռընկցը-
նելու :
- 22 Քսու մարդուն խօսքերը քաղցր պատառ-
ներու պէս են ,
Ու անոնք մինչև փորին շտեմարանները կ'իջ-
նեն :
- 23 Եռանդուն շրթունքները և չար սիրտը
Արծաթի կղղանքով ապիկած հողէ ամա-
նի իւնանին :
- 24 Ատեցողը իր շրթունքներովը կը կեղծէ ,
Ու սրտին մէջը նենդութիւն կը պահէ .
- 25 Անոր գեղեցիկ խօսուածքին չհաւատաս .
Վասն զի անոր սրտին մէջը եօթը զզուելի
բան կայ :
- 26 Ան որ էր ատելութիւնը նենդութեամբ կը
ծածկէ ,
Անոր չարութիւնը ժողովքի մէջ պիտի
յայտնուի :
- 27 Փոս փորողը ինքը մէջը պիտի իյնայ ,
Եւ ան որ քար կը զլորէ՝ իրեն պիտի դառ-
նայ :
- 28 Ստախօս լեզուն իր ծէծածները կ'ատէ .
Ու շողոքորթող բերանը կորուստ կ'ընէ :

ԳԼ. ԻԵ

- 1 Վաղուան համար մի պարծիք ,
Վասն զի չես գիտեր թէ օրը ինչ պիտի ծը-
նանի :
- 2 Քեզ ուրիշը գովէ և չէ թէ քու բերանդ ,
Օտարը՝ և չէ թէ քու շրթունքներդ :
- 3 Քարը ծանրութիւն՝ ու աւազը բեւ ունէ .
Բայց յիմարին բարկութիւնը երկուքէն ալ
ծանր է :
- 4 Բարկութիւնը անողորմ է , ու սրտմտու-
թիւնը խիստ է .
Բայց նախանձին առջեր ո՞վ կընայ կենալ :
- 5 Յայտնի յանդիմանութիւնը
Ծածուկ սէրէն աղէկ է :
- 6 Բարեկամին գուած վէրբերը հաւատարիմ են .
Բայց թշնամիին համբոյրները առատ են :
- 7 Կուշտ մարդը խորիսիր կ'արհամարհէ .
Բայց անօթի մարդուն ամէն լեզի բան ա-
նոյշ կու գայ :
- 8 Իր տեղէն թափառական եղող մարդը՝
Իր բոյնէն թափառական եղող թուչունին
պէս է :
- 9 Եղը ու խունկը սիրտը կը զուարծացընեն .
Նմանապէս բարեկամին քաղցրութիւնը՝
մտերիմ խորհրդով :
- 10 Քու բարեկամդ ու քու հօրդ բարեկամը
մի թողուր ,
Եւ քու նեղութեանդ ատենը քու եղբօրդ
տունը, մի երթար .
Մօտ գրացին հեռու եղող եղբօրմէ աղէկ է :
- 11 Որդեակ իմ , իմաստուն եղիր ու սիրտս ու-
րախացուր ,
Որ զիս անարգողին պատասխան տամ :

- 12 Խորադէտը չարեքը կը տեսնէ ու կը զդու-
շանայ .
- Բայց միտամիտները առաջ կ'անցնին ու վսաս
կը կրեն :
- 13 Օտարականի մը երաշխաւոր եղողին զգես-
տը առ ,
- Եւ օտար կնկան համար էրալիստոր էղողին
գրաւ առ :
- 14 Թէ որ մէկը առաւօտուն կանուխ ելլէ , ու
իր դրացին բարձր ձայնով օրհնէ ,
Ասիկա անոր անէծք կը սեպուի :
- 15 Անձրեսոտ օրուան շարունակ կաթիլը
Ու կոռւասէր կնիկը իրարու կը նմանին .
- 16 Զանիկա ծածուկ պահողը հովը կը պահէ ,
Եւ աջ ձեռքին մէջ պահուած եղը զնուէ կը
յայտնէ :
- 17 Երկաթը երկաթով կը սրուի ,
Ու մարդը իր բարեկամին երեսը կը սրէ .
- 18 Թղենիին հոդ տանողը անոր պտուղը կ'ուտէ ,
Եւ իր տէրը պահպանողը պատիւ կը դանէ :
- 19 Ինչպէս ջուրը՝ երեսը երեսին ,
Նոյնպէս աւ սիրտը մարդը մարդուն իւ շու-
շընէ :
- 20 Դժոխքը ու կորուստը չեն կշտանար .
Մարդուն աչքերն ալ չեն կշտանար :
- 21 Ինչու հալոցը արծաթը՝ և քուրան ուկին
իւ գործէ ,
- Այնպէս ալ մարդը զինքը դովող բերասը
լուշ գործէ :
- 22 Յիմարը ցորենի հետ անկանի մէջ սանդի-
տուով ծեծես ալ ,
- Անոր յիմարութիւնը անկէ չերթար :
- 23 Քու ոչխարներուդ վճակը աղէկ զիտցիր ,
Եւ ու հօտերուդ տղէկ նայէ .
- 24 Վասն զի հարստութիւնը միշտ չմնար ,

- Ու թաղը դարե՛ ՚ի դար չտեեր :
- 25 կանանչը կը բուսնի , խոտը կ'երևնայ ,
Եւ լեռներուն խոտերը կը ժողվուին :
- 26 Գառները քու հագուստիդ համար են ,
Ու նոխազները գաշտերուն դինն են .
- 27 Քու կերակուրիդ համար և քու տանդ կե-
րակուրին համար
- Ու քու աղախիններուդ ապրուստին համար
Բաւական այծի կաթ ոչիու աւանդնաս :

ԳԼ. ԻԼ

- 1 Ամբարիշտը առանց մէկու մը հալածելուն
կը փախչի .
- Բայց արդարները առոյդ առիւծի պէս քա-
ջասիրտ կ'ըլլան :
- 2 Երկրին յանցանքովը անոր իշխանները շատ
կ'ըլլան .
- Բայց անոր վիճակը իմաստուն ու զիտուն
մորդուն ձեռքովը շտու արէն կը դի-
մանոյ :
- 3 Աղքատները ղրկող չքաւոր մարդը՝
Հացի կարօտութիւն բերող յորդահոս անձ-
րեի ուն է :
- 4 Օրէնքը մերժողները ամբարիշտները կը դո-
վն .
- Բայց օրէնքը պահողները անոնց դէմ կը կե-
նան :
- 5 Չար մարդիկ իրաւունքը չեն հասկրնար .
- Բայց Տէրը փնտուղները ամէն բան կը հա-
կրնան :
- 6 Իր կատարելութեանը մէջ քալող աղքատը՝
Ծուռ ճամբաննեցւ մէջ քալող հարուստ
մարդէն աղէկ է :
- 7 Օրէնքը պահողը իմաստուն տղայ է .

Բայց շուայլներուն բարեկամ եղողը իր հայրը
կ'ամցցընէ :

8 Իր ստացուածքը տսկոսիքով և վաշխով ա-
ւելցընողը՝

Զանիկա աղքատին ողորմութիւն ընողին
համար կը ժողվէ :

9 Ան որ օրէնքը մտիկ ընելէն ետ կը դարձընէ
իր ականջը,

Անոր աղօթքը անգամ պիղծ է :

10 Ուղիղները չար ճամբու մէջ մնլորեցընողը իր
փոսին մէջը պիտի իյնայ .

Սակայն արդարները բարիք պիտի ժառան-
գեն :

11 Հարուստ մարդը իր աչքերուն իմաստուն
կ'երևնայ .

Բայց հանճարեղ աղքատը զանիկա կը քննէ :

12 Երբոր արդարները ուրախանան , մեծ փառք
կ'ըլլայ .

Բայց երբոր ամբարիշտները բարձրանան ,
մարդ կը փնտուուի :

13 Իր յանցանքները ծածկողը յաջողութիւն
չդտնէր ,

Բայց զանան խոստովանողը ու մէկդի ձգողը
ողորմութիւն կը դտնէ :

14 Միշտ վտիցող մարդը երանելի է .

Բայց իր սիրու խստացընողը չարիքի մէջ
պիտի իյնայ :

15 Աղքատ ժողովուրդի վրայ իշխող ամբա-
րիշտը

Մոնչող առիւծի ու անյադ արջու չը նմանէ :

16 Խոհեմութիւն չունեցող իշխանը շատ զըր-
կողութիւններ չընէ .

Բայց ագահութենէ զգուողը իր կեանքը կ'ա-
ւելցընէ :

17 Արիւնապարտ մարդը մինչև դուքը կը փախչի.

Թող մէկը չպաշտպանէ զանիկա :

18 Կատարելութեամբ քալողը փրկութիւն կը դտնէ .

Բայց ծուռ մարդը ո՞ւ երկու ճամբով իւ+ալ ,
անսաց մէկուն մէջը կ'իյնոյ :

19 Իր երկերը գործողը հացով պիտի կշտանայ ,
Ու դատարկ մարդոց հետեւղը աղքատու-
թեամբ պիտի լեցուի :

20 Հաւատարիմ մարդը շատ օրհնութիւններ
իւ+առնէ .

Բայց հարուստ ըլլալու արտորացողը պիտի
չարդարանայ :

21 Աչառութիւն ընելը աղեկ չէ .
Վասն զի պատառ մը հայի համար մարդ
յանցանք կը գործէ :

22 Չար աչք ունեցող մարդը հարուստ ըլլալու
կ'արտորայ ,
Ու չդիտեր որ իր վրան աղքատութիւն պի-
տի դայ :

23 Մարդ յանդիմանողը վերջապէս շնորհք կը
դտնէ .

Լեզուով շողոքորթութիւն ընողէն աւելի :

24 Ան որ իր հայրը կամ իր մայրը կը կողոպ-
տէ , ըսելով թէ Յանցանք չէ ,

Անիկա ապականարար մարդուն ընկերն է :

25 Հպարտ սիրտ ունեցող մարդը կոիւ կը հա-
նէ .

Բայց Տէրոջը ապաւինողը պիտի դիրնայ :

26 Իր սրտին ապաւինողը անմիտ է .

Բայց իմաստութեամբ քալողը պիտի աղատի:

27 Աղքատին տուողը կարօտ չըլլար .

Բայց անիւ երես դարձընողը շատ անէծքներ
իւ+առնէ :

28 Թէ որ ամբարիշտները բարձրանան , մարդիկ
կը պահուին .

Բայց թէ որ անոնք կորսուին, արդարները
կը շատնան :

ԳԼ. ԻԹ

- 1 Շատ անդամ յանդիմանուած մարդը՝ որ
իր պարանոցը կը խստացընէ,
Յանկարծ պիտի կոտրուի ու բժշկութիւն
պիտի չդտնէ :
- 2 Թէ որ արդարները զօրանան, ժողովուրդը
կ'ուրախանայ .
Բայց երբոր ամբարիշտը իշխանութիւն կ'ու-
նենայ, ժողովուրդը կը հեծէ :
- 3 Իմաստութիւն սիրող մարդը իր հայրը կ'ու-
րախացընէ .
Բայց պոռնիկներուն ընկեր եղողը ստա-
ցուածքը կը ցրուէ :
- 4 Թագաւորը արդարութեամբ կը հաստատէ
էր երկիրը .
Բայց կաշառք առնողը զանիկա կը կործանէ :
5 Եր ընչերին շողոքորթութիւն ընող մարդը
Անոր քայլերուն որոգայթ կը լարէ :
Զար մարդուն ամբարշտութեանը մէջ որո-
դայթ կայ .
Բայց արդարը ցնծութեան և ուրախութեան
մէջ պիտի ըլլայ :
- 7 Արդարը աղքատներուն դատը դիտէ
Բայց չար մարդը տեղեակ չըլլար :
- 8 Ծաղը ընող մարդիկ քսղաքը կը բռընկցը-
նեն .
Բայց իմաստունները բարկութիւնը կը դադ-
րեցընեն :
- 9 Իմաստուն մարդը երբոր յիմարին հետ վե-
ճարանութիւն կը լնէ ,
Թէ սրդողի և թէ ծիծաղի՝ հանդիսատ չըլլար :
- 10 Արիւնահեր մարդիկ արդարը կ'ատեն .

Բայց ուղիղները անոր որպիսութիւնը կը հարցընեն :

11 Յիմարը իր միտքը բոլորովին կը յայտնէ .

Բայց իմաստունը զանիկա ուրիշ ատենի կը պահէ :

12 Սուտ խօսքերու ականջ դնող իշխանին
Բոլոր ծառաները չար կ'ըլլան :

13 Աղքատը ու բունաւորը իրարու հանդիպեցան ,

Երկուքին ալ աչքերուն լոյս տուողը Տէրն է :

14 Աղքատները ճշմարտութեամբ դատող թաւորին աթոռը

Յաւիտեան հաստատ կ'ըլլայ :

15 Գաւազնը ու յանդիմանութիւնը իմաստութիւն կու տայ .

Բայց էր իստոց ձգուած տղան իր մայրը
կ'ամրէցընէ :

16 Երբոր ամրարիշտները շատնան , յանցանքը
կը շատնայ .

Բայց արդարները անոնց իյնալը պիտի տեսնեն :

17 Խրատէ քու որդիդ , որ քեզ հանդստացընէ ,
Եւ քու հոգիդ զուարձացընէ :

18 Առանց մարդարէութեան ժողովուրդը կը խոտորի ,

Բայց ճրէնքը պահողը երջանիկ կ'ըլլայ :

19 Հասկը ցող ու պատոսիսան չտուող ծառան
Խօսքերով չիրատուիր :

20 Իր խօսքերուն մէջ արտորացող մարդ մը
տեսա՞ր .

Աւելի յոյս կայ յիմարէն քան թէ անկէ :

21 Թէ որ մէկը իր ծառան տղայութենէն փափ-
կութեամբ կը մեծցընէ ,

Վերջապէս անիկա իր տղան կ'ըլլայ :

22 Բարկասիրտ մարդը կոխւ կը հանէ ,

Եւ ցասկոտ մարդը շատ յանցանքներ իւ հործէ :
23 Մարդուն հպարտութիւնը զինքը կը կործա-
նէ .

Բայց հեղահոգի մարդը փառք կը վաստըիի :
24 Գողին ընկեր եղողը իր հոգին կ'ատէ ,
Անիկա երդումը կը լսէ , ու եր հերածը չը-
յայտներ :

25 Մարդու վախը որոգայթի մէջ կը ձղէ .

Բայց Տէրոջը ապաւինողը ամուր ապաստա-
նարան կ'ունենայ :

26 Շատերը իշխանին երեսը կը փնտռեն .

Բայց մարդուն իրաւունքը Տէրոջմէն է :

27 Անօրէն մարդը արդարներուն զզուելի է ,
Եւ ուղղութեամբ քալողը ամբարշտին զբգ-
ուելի է :

ԳԼ. 1

1 Յակէեան Ագուրին խօսքերը՝
Այսինքն պատգամը՝ որ անիկա Իթիելին
խօսեցաւ ,
Իթիելին և Ուրալին :

2 Յիրաւի ես աճն մարդէ թանձրամիտ եմ ,
Ու ես մարդկային խոհեմութիւն չունիմ .

3 Եւ իմաստութիւն չսորվեցայ ,

Ու Ամենասուրբին գիտութիւնը չե՞՞ գիտեր :

4 Եթինքը ով ելաւ ու իջաւ .

Հովը իր ձեռքերուն մէջը ով ժողվեց .

Զուրերը էր հանդերձին մէջ ով ամփոփեց .

Երկրիս բոլոր ծայրերը ով հաստատեց .

Անոր անունը ի՞նչ է , ու անոր որդւոյն
անունը ի՞նչ է .

Թէ որ գիտես՝ ըսէ :

5 Աստուծոյ ամէն խօսքը մարդուր են .

Անիկա իրեն ապաւինողներուն ասպար է :

6 Դուն անոր խօսքերուն վրայ բան մի աւել-
ցըներ .

Որ չըլլայ թէ քեզ յանդիմանէ , ու դուն
ստախօս երենաս :

7 Քեզմէ երկու բան կը խնդրեմ ,
Մեռնելէս առաջ զանան ինձմէ մի արդիլեր .

8 Ունայնութիւնը և սուտ խօսքը ինձմէ հե-
ռացուր .

Ինձի աղքատութիւն կամ հարստութիւն
մի տար .

Իմ սովորական հացովս զիս կերակրէ .

9 Չըլլայ որ կշտանամ և +ԵՆ ուրանամ ,
Ու Տէրը ո՞վ է , ըսեմ .

Եւ չըլլայ որ աղքատանամ ու դողութիւն
ընեմ ,

Եւ իմ Աստուծոյս անունը պարապ տեղը
բերան առնեմ :

10 Ծառայի մը համար իր տիրոջը ամբաս-
տանութիւն մի ըներ ,

Չըլլայ որ քեզի անէծք տայ , ու դուն յան-
ցաւոր գտնուիս :

11 Ցեղ կայ որ իր հայրը կ'անիծէ ,
Եւ իր մայրը չօրհներ :

12 Ցեղ կայ որ իր աչքին առջել մաքուր է ,
Ասկայն իր աղտեղութենէն լուացուած չէ :

13 Ցեղ կայ որ անոր տչքերը խիստ ամբար-
տաւան են ,

Ու անոր արտեանունքները բարձրացած են :
14 Ցեղ կայ որ անոր ակուաները սուրերու պէս
են ,

Եւ տնոր ժանիքները դանակներու պէս են ,
Աղքատները չըկրիս վրայէն :

Ու տնանկները մարդոց մէջէն ուտելու հա-
մար :

- 15 Տղրուկը Երկու աղջեկ ունի .
Տուր՝ տուր՝ Վլուկն :
- Աս Երեքը չեն կշտանար ,
Ու չորս բան կայ ո՞ւ Հերիք է չեն ըսեր .
- 16 Գերեզմանը , ամուլ արգանդը ,
Երկիրը որ ջրով չկշտանար
Ու կրակը որ Հերիք է չըսեր :
- 17 Ան աչքը որ իր հայրը ծաղը կ'ընէ ,
Եւ իր մօրը հնապանդիլը կ'անարգէ ,
Զորերուն աղուաւները պիտի փորեն ,
Ու զանիկա արծիւներուն ձագերը պիտի ու-
տեն :
- 18 Աս երեք բանը ինծի զարմանալի կ'երևնայ ,
Եւ չորս բան կայ որ չեմ զիտեր .
- 19 Օդին մէջը արծիւին ճամբան ,
Ապառաժի վրայ օձին ճամբան ,
Շալուն մէջը նաւուն ճամբան
Ու աղջկան քով Երիկ մարդուն ճամբան :
- 20 Ընացող կնկան ճամբան ալ այնպէս է .
Կ'ուտէ ու բերանը կը սրբէ ,
Եւ Զարութիւն չըրի՝ կ'ըսէ :
- 21 Երեք բանի համար երկիրը կը դողայ ,
Ու չորս բան կայ , որոնք չկրնար տանիլ .
- 22 Ժառան երբոր թագաւորէ ,
Ծիմարը Երբոր հացով կշտանայ ,
- 23 Ատելի կնիկը երբոր կարգուի
Եւ աղախինը երբոր իր տիկնոջը ժառանդ
ըլլայ :
- 24 Երկրիս վրայ չորս բան կայ որ պղտիկ են :
Բայց անոնք շատ խելացի են .
- 25 Մրջեւնները զօրաւոր ժողովուրդ մը չեն ,
Բայց իրենց կերակուրը ամառուընէ կը պատ-
րասին .

- 26 Ճագարները տկար ժողովուրդ մըն են,
Բայց իրենց տուները վէմերու մէջ կը շինեն .
- 27 Մարախները թագաւոր չունին ,
Սակայն ամէնը զունդ զունդ զուրս կ'ելլեն .
- 28 Մողեսը էր ձեռքերովը պարտեւած կը փակչէ,
Ու թագաւորաց պալատներուն մէջ կը զըտ-
նուի :
- 29 Աղեկ քալող երեք բան կայ .
Եւ չորս բան կայ որ զեղեցիկ քալուածք
ունի .
- 30 Առիւծը՝ որ ամէն անասուններէն զօրաւոր է,
Ու բնաւ մէկուն երեսէն ետ չդառնար .
- 31 Մէջքը կապած չին ու նոխազը ,
Եւ թագաւորը՝ որուն ժողովուրդը իր հետն է
- 32 Թէ որ բարձրանալով յիմարութիւն ըրիր,
Կամ մէկ չարութիւն մը մտածեցիր ,
Ձեռքդ բերնիդ վրայ ո՞ւ .
- 33 Վասն զի թէ որ կաթը ծէծես՝ կողի կ'ելլէ ,
Թէ որ քիթը ճմիւս՝ արիւն կ'ելլէ .
Նոյնպէս թէ որ բարկութիւնը զբգուս՝ կոիւ
կ'ելլէ :

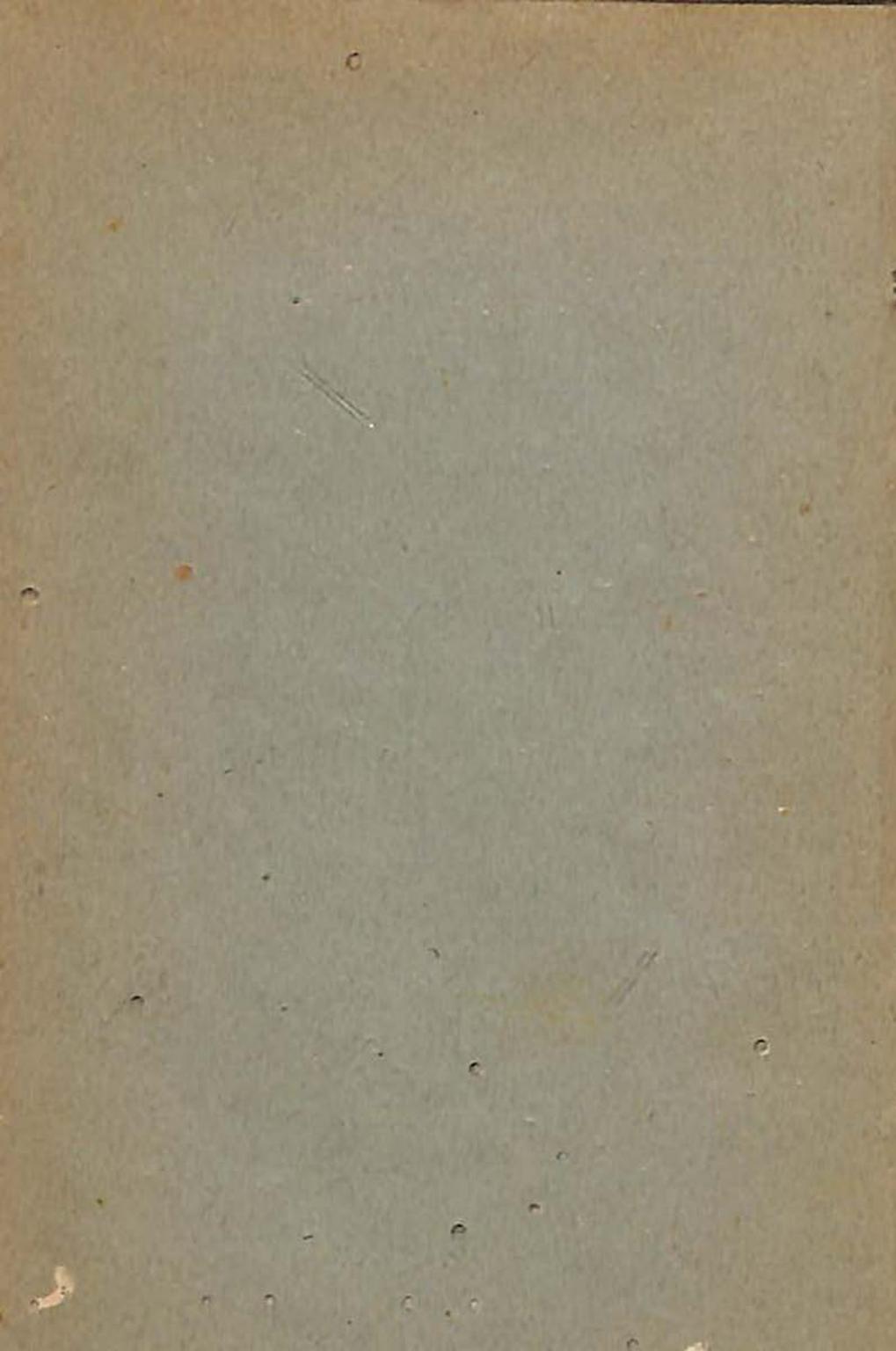
ԳԼ. ԼԱ

1 Լեմուէլ թագաւորին խօսքերը՝
Այսինքն պատղամը՝ որ անոր մայրը բնոր
սորվեցուց :

- 2 Ի՞նչ ըսէմ, ով որդեակ իմ ,
Ի՞նչ ըսէմ, ով իմ որովայնիս որդին ,
Ի՞նչ ըսէմ, ով իմ ուխտերուս որդին :
3 Քու զօրութիւնդ կնիկներուն մի տար ,
Ոչ ալ քու ճամբաներդ թագաւորներ բնա-
ջինջ ընողներուն :
- 4 Ով Լեմուէլ, թագաւորներուն սվայլեր ,

- Գինի խմելը թագաւորներուն չվայլեր ,
 Եւ օղի խմելը իշխաններուն չվայլեր .
- 5 Զըլլայ որ խմեն ու օրէնքը մոռնան ,
 Եւ տառապեալներէն մէկուն դատաստանը
 ծռեն :
- 6 Օղին՝ կորսուելու վրայ եղողին ,
 Ու դինին դառնահողիններուն տուեր ,
- 7 Որ անոնք խմեն ու իրենց աղքատութիւնը
 մոռնան ,
 Եւ իրենց նեղութիւնը մէջմնա ալ չյիշեն :
 8 Բաց քու բերանդ համր մարդուն համար ,
 Ու բոլոր անինամ մնացածներուն դատին
 համար :
- 9 Բաց քու բերանդ , արդարութեամբ դատէ ,
 Եւ աղքատին ու տնանկին դատաստանը
 տես :
- 10 Առաքինի կնիկը մվ կրնայ դտնել .
 Անոր դինը գոհարներէն շատ աւելի է ,
 11 Անոր երկանը սիրուր անոր վրայ վստահ է ,
 Ու աւարի կարօտ չըլլար :
- 12 Անիկա իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ
 Անոր բարիք կը բերէ և ոչ թէ չարիք :
- 13 Բուրդ ու քթան կը փնտուէ ,
 Եւ ուղածը ձեռքովը կը գործէ :
- 14 Անիկա վաճառականի նաւերուն կը նմանի .
 Իք հացը հեռու տեղէն կը բերէ :
- 15 Եւ անիկա դիշերով կ'ելլէ , ու տանը հոր-
 տոց կերակուր՝
- Եւ իր աղախիններուն բաժին կու տայ :
- 16 Արտի մը վրայ կը խորհի ու դանիկա ծախու
 կ'առնէ ,
 Եւ իր ձեռքերուն պտուղէն այդի կը տնկէ :
- 17 Իր մէջքը զօրութեամբ կը պնդէ ,
 Ու իր բազուկները կը զօրացընէ :
- 18 Իր վաստակին աղէկ ըլլալը կը հասկընայ .

- Անոր ճրաղը դիշերը չմարիր :
- 19 Իր ձեռքերը իլլկին կ'երկընցընէ ,
Ու ափովը ոռքը կը բռնէ :
- 20 Զեռքը աղքատին կը բանայ ,
Ու ձեռքերը կարօտներուն կ'երկընցընէ :
- 21 Իր տանը մարդուն համար ծիւնէն չվախնար .
Քանզի բոլոր ընտանիքը կրկին հանդերձ հա-
ղած են :
- 22 Իրեն ծածկոցներ կը շինէ .
Իր հանդերձը բեհեղ ու ծիրանի է :
- 23 Անոր էրիկը կը ճանչցուի դռներուն մէջ
Երբոր երկրին ծերերուն հետ կը նստի :
- 24 Կտաւ կը դորձէ ու կը ծախէ ,
Եւ վաճառականներուն գոտիներ կու տայ :
- 25 Զօրութիւն ու փառք կը հագնի .
Ու ետքի օրերը պիտի ուրախանայ :
- 26 Իր բերանը իմաստութեամբ կը բանայ ,
Եւ իր լեզուին վրայ քաղցրութեան օրէնք
կայ :
- 27 Իր տանը ճամբաները կը քննէ ,
Եւ ծուլութեան հացը չուտեր :
- 28 Անոր տղաքը կ'ելլեն ու ղանիկա երանելի
կ'անուանեն .
- Անոր էրիկն ալ ղանիկա կը դովէ , ըսէլու .
- 29 Շատ աղջիկներ առափինի եղան ,
Բայց դուն ամենէն դերազանց եղար :
- 30 Վայելչութիւնը սուտ է , ու գեղեցկութիւ-
նը ունայն է .
- Սահայ Տէրոջմէ վախցող կնիկը պիտի
դովուի :
- 31 Տուեր անոր իր ձեռքին պտուղէն .
Ու անոր դորձքերը դռներու մէջ դովեն զա-
նիկա :

İBB Eyüp Sultan Halk ve Çocuk Kütüphanesi

ERM1380

255.07.02.01.06.00/

